

dwars

studentenblad van de
Universiteit Antwerpen

nummer 15 -- jaargang 3
kerst 2003

Rob Verreyken
uit het cordon
P.19

Bruine kroegen
in 't Stad
P.24

Pol & Soc gaat verhuizen

Karaat in 't kwadraat

Gefuseerd, gefusilleerd

***Francis Van Loon:
Rector goed voor de statistieken?***

Had je ook zo weinig zin om aan te schuiven bij de cursusdienst? Een boekenwinkel aan de universiteit van Nebraska had het perfecte lokaas: gratis bier. Å† Je kreeg een bon voor 1 gratis biertje of 2 dollar korting op kippenvleugeltjes. De promotiestunt is echter gestopt vanwege klachten van de universitaire overheid. Die was al jaren bezig met campagnes tegen overmatig drankgebruik. Volgens de slimme verkopers zouden ze de promotie nooit gestart hebben moesten ze dat geweten hebben. Å† Maar wat studenten al veel langer beweren is nu bewezen: bier is gezond! Consumptie van het gulden gerstenat is goed voor u, zo blijkt uit een onderzoek naar matig drankgebruik. Å† Uit een eerste studie bleek dat occasionele bierdrinkers minder te kampen hebben met hoge bloeddruk. Een andere studie bij meer dan honderdduizend leden van een ziekenfonds toont aan dat mannen

die bier drinken veel minder kans hebben op hartproblemen dan diegenen die wijn of sterke drank verkiezen. Å† Een belangrijke opmerking uit het onderzoek: gematigd staat voor 1 glas bier per dag bij vrouwen en 2 bij mannen. Te veel veroorzaakt leveraandoeningen. Daar gaat je excuus na volgende cantus. Å† Een derde studie, aan de Harvard University, kwam dan weer tot volgend verbazingwekkend resultaat: studenten zullen meer drinken wanneer alcoholhoudende dranken eenvoudig en goedkoop verkrijgbaar zijn. Moet je daarvoor een heel onderzoek doen? Å† In onze stad verdwenen sinds eind vorig jaar 1.400 straatnaamborden. De dieven zijn souvenirjagers, studenten en bouwvakkers. Å† Vorig jaar werd zelfs een speciaal meldpunt verdwenen straatnaamborden opgericht om alle meldingen te centraliseren. Tijdens het begin van het academiejaar

verdwijnen opvallend veel bordjes. De doopsouvenirs belanden vermoedelijk aan de muur in studentenflats. Å† Een beschutte werkplaats maakt de borden, maar zit momenteel met een achterstand van 1500 stuks. Zeer vervelend, want de postbedeling en hulpverlening raken zo af en toe het noorden kwijt. Å† Erasmusstudenten in Italië kunnen tegenwoordig eenvoudig aan geld geraken. Ga in Rome naar de Trevi-fontein en doe een grabbel naar de muntjes die toeristen erin hebben gegooid. Å† Al lang ging het geld uit de fontein naar liefdadigheidsinstellingen. Nu heeft een Italiaanse rechter beslist dat het geld uit de fontein aan niemand en dus aan iedereen toebehoort. Å† Het stadsbestuur besliste echter dat wie het water aanraakt strafbaar is en laat daarom het monument dag en nacht bewaken. Het is wachten op de eerste Mozes die het water doet wijken. (bb)

Op een bladje geserveerd

- 2 sms & colofon
- 3 Edit.
- 3-7 Rector Van Loon
- 8 dwars-VUAS rectorendebat
- 9 Afgehakte rectoren
- 10-11 Bouwprojecten van de UA
- 12 Studentenvoorzieningen na fusie
- 13 Fotoreportage VS
- 14 Diamanten Scannen
- 15 VUAS en studentenpers
- 16-17 Diamant in Antwerpen (CF)
- 18 Erasmus in & uit
- 19-21 Rob Verreycken
- 22 Antwerpse vertellingen
- 23 Het diamantmuseum
- 24-27 Bruine kroegen
- 28 Jacques Claes
- 29 Cultuurbroekjes
- 30 Puzzel
- 31 Op het einde is het woord
- 32 Le Métèque

Colofon

dwars is het studentenblad van de Universiteit Antwerpen, gemaakt voor en door haar studenten.

dwars verschijnt maandelijks tijdens het academiejaar en wordt gratis verdeeld op de UA-campussen Drie Eiken, Middelheim, Binnenstad.

Oplage: 3.500 exemplaren.

V.U.: Matthias Debruyne, Lange Nieuwstraat 55, B-2000 Antwerpen.

Drukkerij: Van der Poorten, Kessel-Lo.

Hoofdredacteur: *Matthias Debruyne*

Redactiesecretaris: *Ewald Peters*

Eindredactie: *Marjolijn De Backer, Kristof De Pooter, Veerle Van Poucke, Tomas Verachtert en Valerie Wechuysen*

Redactie: *Bert Aerts, Bart Braem, Kelly Dorekens, Ann Fransen, Kris Hameeuw, Mieke Hoing, Wim Le Page, Veerle Van den Bergh en Thomas Vanhees*

Fotografie: *AMOZ, Kelly Dorekens en Mieke Hoing*

Illustraties: *Wim Le Page*

Puzzelredactie: *Raf Bocklandt*.

Vormgeving: *Matthias Debruyne en Ewald Peters*

Werkten mee aan dit nummer: *Wojciech De Roeck, Annelies Marichal, Neringa Ridziauskaitė, Gert Van Langendonck, Michael Verdonck*.

Verder: van de Schrijfacademie olv *Gert Moreel en Geert Lernout: Thomas Liekens, Geert Van der Hallen, Bart Van Put en Dennis van Tilborg*

Voorpagina

Rector Van Loon kijkt fier neer op Carl Reyne (UFSIA), Josse Van Steenberge (UIA) en Alain Verschooren (RUCA) als enig overblijvend rector van de monsteruniversiteit Antwerpen, en dat in kerstdecor. (Illustratie Wim Le Page)

Vragen, opmerkingen en suggesties zijn van harte welkom, alsook lezersbrieven. Anonieme brieven komen echter niet in aanmerking. De redactie behoudt het recht om ingezonden stukken in te korten, of niet te plaatsen.

Jaarabonnement per post:
10 euro (studenten), 15 euro (anderen)

Redactielokaal en correspondentieadres:
dwars - studentenblad UA
Lange Nieuwstraat 55
B-2000 Antwerpen

dwars@ua.ac.be
<http://www.ua.ac.be/dwars/>

Het Amerikaanse volk schaart zich weer als één man achter één man. De bekritiseerde president schiet weer eens vooruit in de polls en lijkt zich te mogen opmaken voor een nieuwe ambtstermijn. Niet dat het volk nu plots wel vindt dat het leger op zijn plaats zit ginds in het oosten, of dat iedereen de nieuwe besparingen in de Sociale Zekerheid dan toch ziet zitten. De man vertoonde zich echter op Thanksgiving -je kent het wel, dat feest met de gevulde kalkoen en een overdaad aan verre familie rond de feestdis- niet in wit Washington, maar in zanderig Bagdad. In een grauwe hangar gevuld met kortgeschoren Amerikaanse mariniers; mét kalkoen in de handen. Fantastisch om te zien hoe tranen van elitetroepen ook het volk weer in de armen van de kleine uit Texas drijven.

Niet dat ik een pleidooi wil afsteken voor of tegen 's mans politiek -dat is hier niet op zijn plaats- , maar het is een sterk staaltje machtsgebruik. Een leider kan en zal zich veel permitteren. In Rome werd het volk daarop met brood en spelen koest gehouden, in Hasselt durven ze het openbaar vervoer wel eens kosteloos aanbieden. En nu dus de kalkoen. Geen haan die nog kraait om het verlies van zovele mensenlevens, het verknallen van zovele dollars aan bommenwerpers.

De president is een echte leider, die begaan is met zijn mensen. Daarom is hij een goed leider.

De nieuwe leider van de UA zal ook over die macht beschikken. Misschien niet over gelijkaardige budgetten en vermoedelijk zal de kalkoen plaats moeten ruimen voor een gans, maar ook de nieuwe rector zal de macht hebben oproer in de kiem te smoren met cadeau's. Het is er overigens het seizoen voor. Het belang van die rectorfiguur wordt door studenten te vaak ten onrechte onderschat: het is immers de rector die het beleid van de universiteit stuurt, hij kiest de aandachtspunten en prioriteiten en -daarmee nauw samenhangend- de middelen van de departementen. Het is de rector die aan tafel zit met de minister van onderwijs om te bepraten hoe de toekomst van de universiteit er na BaMa zal uitzien. En die gesprekken gaan ons allemaal aan. De rectorverkiezingen naderen hun hoogtepunt. Slechts een handvol eindejaarsfeesten staat nog tussen het drukken van deze *dwars* en de triomfantelijke toespraak van de nieuwe aanvoerder. Hem wachten vier moeilijke jaren bestendiging van de ingezette koers. Ons rest slechts de hoop uit te spreken dat de man zijn ambt waardig zal zijn.

Matthias Debruyne

Edit.

Francis Van Loon
rector van de UA
maar voor hoe lang nog?

“De universiteit moet het voortouw nemen”

Twee jaar geleden -in de eersteling van *dwars*- brachten we al eens een bezoekje aan Francis Van Loon, op dat ogenblik nog rector-voorzitter van de UA. Bij een aantal vragen dook de fameuze fusie toen al op, maar alles was nog zo vaag en leek zo ver af. Intussen zijn we academiejaar 2003-2004 en is de UA officieel van start gegaan. Het nieuwe logo duikt overal op, de bordjes met de campusnamen worden overplakt en in plaats van een drievuldigheid zwaait nog slechts één rector de plak. Maar is de fusie nu echt een feit?

FRANCIS VAN LOON Op het ogenblik zitten we in een overgangperiode van drie maanden. Officieel zijn we op één oktober gestart, juridisch bestaat sinds die datum enkel nog de Universiteit Antwerpen. De UFSIA, de UIA en het RUCA bestaan dus niet meer. Voor de periode tot één januari is echter geen nieuwe begroting opmaakt. Administratief en academisch is de UA één universiteit, met één raad van bestuur en één bestuurscollege dat alle beslissingen neemt. Letteren en Wijsbegeerte, Politieke en Sociale Wetenschappen en Rechten, de drie faculteiten die vroeger gesplitst waren, zijn gefusioneerd. Op dit moment staat daar echter nog voor drie maanden een decaan-ad-interim aan het hoofd. Vanaf één januari lopen al die tussentijdse mandaten af.

Toch is nog niet alles in elkaar geschoven. De personeelsdiensten, de financiële diensten en de diensten internationale relaties zijn op papier nog niet samengebracht. Ook de diensten departementshoofden moeten nog benoemd worden. Pas daarna kunnen ook alle posities per departement ingevuld worden. Dat alles zou in januari voltooid moeten zijn.

Tenslotte is ook de verhuis, waarbij we alles fysisch hergroeperen, heel nabij. De onderzoeksdienst en de onderwijsdienst zijn eind november verhuisd, begin januari verhuist de financiële dienst en kort daarna volgt de personeelsdienst. Voor al die diensten moeten nog enkele gebouwen heringericht en van nieuwe meubels voorzien worden. Dat is ook de reden waarom ik hier nog zit: mijn nieuwe meubels moeten nog geleverd worden op mijn nieuwe bureau in het koloniaal gebouw op de Middelheimcampus. De eerste maanden -of zeg maar jaren- zullen nog wel wat kinderziektes de kop opsteken, maar vanaf januari kunnen we zeggen dat de oude instellingen echt verleden tijd zijn.

dwars Een niet onbelangrijk punt bij de fusie-operatie was het statuut van het personeel. Zit iedereen daar intussen ook op dezelfde lijn?

VAN LOON Het probleem van de drie statuten is opgelost. Dat was een zware klus. Voor het personeel bestaat nu het ZAP-statuuut (*Zelfstandig Academisch Personeel, nvdr*). Dat is intussen ook al goedgekeurd door het college van decanen. Ook het AAP en ATP-statuuut

(*Assisterend Academisch en Administratief en Technisch Personeel, nvdr*) zijn klaar. Die gaan op 12 december voor een eindbeslissing naar de raad van bestuur. Dan zijn alle statuten afgehandeld. Dat moet natuurlijk ook, want vanaf één januari worden die effectief van kracht en moet ieder personeelslid zijn statuut kiezen. Die overstap roept nogal wat vragen op met betrekking tot de pensioenen, vandaar dat een aantal personeelsleden vermoedelijk in zijn oude statuut zal blijven.

dwars Het eerste academiejaar van de UA is van start gegaan. Betekent dat ook UA-diploma's in juni?

VAN LOON Ja. De laatste UIA-, UFSIA- en RUC A-diploma's zijn in september uitgereikt. Wie nu in zijn laatste jaar zit, krijgt aan het einde van het academiejaar -als hij of zij slaagt tenminste- een UA-diploma. Dat zullen ook de eerste diploma's zijn met vermelding van de nieuwe namen van de campussen, onder de hoofding UA. Daar is geen discussie over.

dwars De Universiteit Antwerpen treedt in iedere publicatie naar buiten als 'pluralistische universiteit'. Op welke manier gaat de UA trachten inhoud te geven aan dit vaak inhoudsloze modewoord?

VAN LOON 'Pluralisme' is geen inhoudsloos begrip, het is een begrip waar heel wat betekenissen aan gegeven kunnen worden. Reeds drie jaar geleden, toen het fusie-akkoord werd bediscussieerd, heeft de UA duidelijk gekozen voor een actief pluralisme en in dat fusieakkoord een aantal garanties opgenomen. We

denken dat we over de grenzen van de verschillende levensbeschouwingen heen kunnen werken. Let op, dat staat niet gelijk aan neutraliteit, of aan tolerantie. Integendeel, het betekent actief aandacht besteden aan levensbeschouwing, en het discours errond blijven aanzwengelen. We willen het levensbeschouwelijke niet wegsteken of verbannen naar de privé sfeer van de studenten of personeelsleden. Wij willen een actief discours rond levensbeschouwing net aanmoedigen.

Daarvoor is inmiddels een apart centrum opgericht. Dat krijgt een eigen structuur die verankerd ligt in alle faculteiten. Je vindt die keuze voor het actief pluralisme, het actief levensbeschouwelijke ook terug in het verplicht opnemen van een levensbeschouwelijk vak in het curriculum van alle studierichtingen in het derde bachelorsjaar. Vanaf 2006 zullen alle studenten zo'n vak aangeboden krijgen. Er zal een systeem uitgewerkt worden naar Nederlands of Leuvens voorbeeld waarbij vanuit het centrum

Vragen stond vrij bij re

1. Een rector is een manager van een groot bedrijf, veel meer dan manager van een school.
 Ja
 Nee
Ja, In die zin dat een universiteit ook een aantal bedrijfsmatige aspecten vertoont (o.a. een gezond financieel beleid, transparantie..) maar voor het overige verschilt een universiteit grondig van een bedrijf, vooral door de aard van haar producten: onderwijs, onderzoek en wetenschappelijke en maatschappelijke dienstverlening.
2. De UA moet voluit gaan voor meer studierichtingen.
 Ja
 Nee
Nu alle opleidingen van de UA volledig zijn (op diergeneeskunde na) en onderwijswetenschappen als nieuwe richting werd verkregen, is deze vraag op korte termijn niet meer aan de orde. Op langere termijn moet eventueel de vraag wel opnieuw worden gesteld.
3. De UA moet binnen de Associatie Antwerpen de grote voortrekker zijn.
 Ja
 Nee
Alleen al voor de academiseringsopdracht van de 2-cycli-opleidingen aan de hogescholen en de schakelprogramma's, moet de universitaire partner binnen een associatie die rol vervullen. Dat de Antwerpse associatie gekozen heeft voor gelijkwaardigheid van de partners verandert daar niets aan.
4. Het katholieke van de UFSIA moet volledig uit het curriculum gebannen worden.
 Ja
 Nee
De UA heeft expliciet gekozen voor pluralisme, waarbij op actieve wijze aandacht wordt besteed aan het levensbeschouwelijk discours. Hierin is per definitie plaats voor alle levensbeschouwelijke visies, evident ook voor de katholieke.
5. De fusie zal met de herstructureringen een afloeiing van academisch personeel veroorzaken.
 Ja
 Nee
De fusie is nooit ingegeven door budgettaire overwegingen, wel om een academische meerwaarde te realiseren. Ze zal op zich dan ook geen afvloeiing van academisch personeel met zich meebrengen. Eventuele afvloeiingen zullen het gevolg zijn van de minder goede budgettaire toestand van sommige van de voormalige instellingen.

een lessencyclus zal worden aangeboden van een tiental lessen gevolgd door een examen of een paper. Maar het is zeker geen godsdienstig vak, al valt godsdienst in de brede zin natuurlijk weer wel onder levensbeschouwing. Het vak godsdienst als zodanig zal dus verdwijnen.

Tot slot zal er een dienst worden opgericht voor personeel en studenten waar zij met levensbeschouwelijke vragen terecht kunnen.

Via die drie opties gaan we dus trachten

het begrip 'pluralisme' wel degelijk inhoud te geven en het niet te laten verzanden in tolerantie of neutraliteit. Of dat gaat lukken is een andere vraag.

dwars *In dat pluralistisch geheel springt nog één element in het oog. De historische tegenstelling van de katholieke faculteit in de binnenstad en de andere, Wilrijkse campussen wordt helemaal geconcentreerd in UCSIA (Universitair Centrum St-Ignatius). Welke positie neemt dat centrum in?*

VAN LOON UCSIA staat buiten de

klassieke Universiteit Antwerpen. Het heeft zijn eigen middelen gekregen, een eigen raad van bestuur en vervult een eigen taak, zij het dat die complementair is aan wat de UA aanbiedt. Het UCSIA richt geen regulier onderwijs in en levert geen diploma's af. Het biedt wel seminaries aan, zomercursussen etc. Ook wordt vanaf februari een leerstoel met een kaderplaats aan de UA aangeboden. Daar zullen een aantal lezingen worden gegeven door buitenlandse collega's.

dwars *We klimmen een trapje op in de structuur van het Antwerps onderwijs, naar de Associatie. Welke rol speelt de UA, of moet de UA spelen binnen die AA?*

VAN LOON De verhoudingen liggen puur kwantitatief natuurlijk anders dan bijvoorbeeld in Leuven, waar er een dominante universiteit is die vier keer groter is dan de hogescholen. Bij ons liggen die verhoudingen veel dichter bij elkaar. De universiteit is weliswaar de grootste partner, maar wij hebben twee grote hogescholen in de Associatie zitten.

We treden dan ook als gelijkwaardige partners toe tot die associatie, al zal de UA natuurlijk op een aantal terreinen de leidinggevende factor moeten worden. Ik denk daarbij meteen aan één van de grootste taken van de Associatie, namelijk de academisering, het inbrengen van wetenschappelijk onderzoek in het twee cyclij-onderwijs van de hogescholen. Daarin moet de universiteit uiteraard het voortouw nemen, in nauwe samenwerking met de onderzoeksraad van de universiteit en haar onderzoekers

zelf. Alleen al daarvoor zijn we dus een belangrijke speler binnen de Associatie.

Die leidersrol doet echter niets af aan het uitgangspunt van gelijkwaardigheid van de partners, iets dat de Antwerpse samenwerking trouwens kenmerkt. Moest er niet tot een consensus gekomen worden, hebben alle vijf de partners van de confederatie (*de UA, de Karel De Grote Hogeschool, de Hogere Zeevaartschool, de Plantijnhogeschool en de Hogeschool Antwerpen, nvdr*) veto-recht bij de stemming. Dat is een heel groot verschil met de andere associaties. In Leuven hebben de hogescholen niets meer te zeggen. Hun autonomie is de facto opgeheven. Het is een essentiële keuze geweest om de confederatiestructuur in Antwerpen te behouden. Die kwam ook niet uit de lucht gevallen: we hebben hier zo lang samengewerkt met drie universiteiten. Iedereen kan nu het

resultaat zien van die samenwerking. Via SUHOPA (*Samenwerkingsplatform Universiteit en Hogescholen Provincie Antwerpen, nvdr*) bestond er ook een samenwerking met de hogescholen. We hebben er dan ook bewust voor gekozen die goede samenwerking voort te zetten en geen enkele partner, ook de kleinste (*de Hogere Zeevaartschool, nvdr*) niet, te minoriseren.

dwars *Waar moet het naartoe met de Associatie?*

VAN LOON De Associatie is een 'open end process', we zullen wel zien hoe het afloopt; zo zijn we indertijd ook aan de samenwerking tussen de universiteiten begonnen. Ik ben er alvast van overtuigd

ector Francis Van Loon

6. De UA moet zich schikken in haar rol van provinciale universiteit onder de grote broers uit Gent en Leuven.

Ja De UA is nu een volwaardige universiteit geworden. Het aantal opleidingen dat ze mag aanbieden, is weliswaar beperkt (minder dan de helft van Gent, Leuven of de VUB). Maar voor die disciplines die de UA mag aanbieden, moet het onze ambitie zijn tot de beste te behoren.

7. Marleen Vanderpoorten is een slecht onderwijsminister.

Ja Ja, in die zin dat er in verschillende dossiers (bijvoorbeeld de BaMa-hervorming) weinig richtinggeevends of veel te laat werd opgetreden of gereageerd. Maar uiteraard heeft de minister ook veel goede initiatieven genomen.

8. De UA is helemaal klaar met Bologna.

Ja Alle dossiers zijn met uitstekende medewerking van de faculteiten zonder grote problemen tijdig ingediend bij de Vlaamse Regering. De UA-dossiers zijn onlangs zonder opmerkingen de toets in de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) gepasseerd. Ook intern is de UA er klaar voor om op 1 oktober 2004 met het eerste jaar Bachelor van start te gaan.

9. Toelatingsproeven zijn -vanwege het ondemocratisch karakter- ontoelaatbaar.

Ja Ik ben principieel, om democratische redenen tegen toelatingsproeven en heb dat al in verschillende interviews gezegd. Degelijke heroriënteringsmogelijkheden (vooral tijdens en na het eerste jaar) zijn een veel beter en efficiënter alternatief.

10. De UA stelt internationaal nog te weinig voor.

Ja In verschillende disciplines staan onderzoeksgroepen van de UA aan de top. De EU heeft recent de UA als eerste Vlaamse universiteit gerangschikt wat betreft de visibiliteit van haar wetenschappelijke output (voor biomedische wetenschappen, geneeskunde en wetenschappen). Internationaal staat de UA dus duidelijk op de kaart, maar het kan altijd nog beter.

dat associaties op middellange termijn een heel belangrijke rol zullen gaan spelen in het hoger onderwijs. Daarom is het essentieel dat de AA nog verder en steviger wordt uitgebouwd. Op het ogenblik staan we sterk, met zo'n 26000 studenten. Ook qua werking staan aan de top, en onze structuur is volwassener dan die van de Genste en Leuvense associatie. We zullen daar echter wel voortdurend aan moeten blijven werken. Eerst en vooral zal er daarom ook een eigen voorzitter voor de AA worden gekozen, en een beleidssecretaris.

dwars *Om een groot schip te sturen is er natuurlijk een goede kapitein nodig. Op welke manier zal die eerste voorzitter van de Associatie worden aangeduid?*

VAN LOON Het profiel van de voorzitter is binnen de Associatie goedgekeurd. Het is overduidelijk een academisch profiel, geen politiek zoals bij de voorzitter van

de Gentse Associatie (*Luc Van den Bossche, nvdv*). De kandidaturen kunnen ingediend worden. Op 16 december zal de voorzitter dan bij verkiezing worden aangeduid.

dwars *Stelt u zich kandidaat voor die positie?*

VAN LOON Neen. Hoewel velen zeggen dat die rol me op het lijf geschreven is, dien ik mijn kandidatuur niet in.

Geschiedenis

dwars *We zijn vertrokken binnen de UA, vandaar naar de AA, laten we nu nog een trapje hoger gaan. Binnen Vlaanderen is Antwerpen een kleine universiteit, zeker met het oog op het aantal studierichtingen. In ons vorig interview -nu ruim twee jaar geleden- noemde u dat een handicap voor onze universiteit. Robert Voorhamme bleek echter een andere mening toegedaan: hij vond dat wat engere pakket net een voordeel, een*

troef. Bent u nu nog steeds van plan nieuwe studierichtingen aan te trekken?

VAN LOON Neen. We zijn nu middelgroot. Leuven en Gent zijn zo'n tweeënhalve keer groter dan wij, en mogen daarom meer aanbieden. De eerste bekommernis is altijd geweest volledigheid na te streven. We hadden in Antwerpen nog een aantal kandidaturen die geen vervolg kenden. Daar hebben we eerst werk van gemaakt. Dat is indertijd al begonnen met Communicatie- en Biomedische Wetenschappen. Sinds dit jaar ook Geschiedenis, Wijsbegeerte en Bio-ingenieur. Die uitbreiding van de universiteit met extra licentiejaren is overigens een groot succes. Er zijn meer studenten ingeschreven in de eerste licentie Geschiedenis dit jaar dan er vorig jaar hun kandidaatsdiploma hebben gehaald in Antwerpen. Dat betekent dat we studenten aantrekken van andere universiteiten. Ook voor de nieuwe studierichting Onderwijskunde zie ik het rooskleurig in.

Laat ons goed zijn in wat we hebben en daarin minstens volwaardige richtingen aanbieden, dat is altijd de eerste optie geweest. Die is nu dus gerealiseerd. Alle richtingen zijn nu doorgetrokken, behalve Diergeneeskunde. Enkel Gent biedt die volledig aan en het zou een onverantwoorde investering zijn ook in Antwerpen die licenties te willen organiseren. Overigens is geen enkele universiteit in Vlaanderen echt volledig. Ook Leuven niet. Dat is trouwens uit de tijd, daar bestaan de middelen gewoon niet meer voor.

Het volgende hoofddoel is nu bestending. Proberen goed te zijn, aan de top te staan, de beste te zijn in

Vlaanderen, en meespelen in Europa en de wereld. Een neutraal onderzoek van de EU zette Antwerpen voor de wetenschappelijke richtingen op de eerste plaats wat de zichtbaarheid van wetenschappelijke output betreft. Dat is ook de betrachting voor de economische en handelsrichtingen. Voor de humane wetenschappen is het voorlopig nog onhaalbaar, maar ook daar zijn we op goede weg. Verdere uitbreiding is op dit moment -zeg maar voor de eerste vijf à tien jaar- niet meer aan de orde.

Antwerpen moet -ook met de financiële middelen waarover we nu beschikken- de beste universiteit van Vlaanderen kunnen worden, of toch minstens de tweede. Maar laat ons toch de ambitie hebben de nummer één te worden op een aantal extra terreinen.

dwars *Gaat u dat nog van dichtbij meemaken? De rectorverkiezingen komen er namelijk aan. Die vallen trouwens niet -zoals dat nochtans gebruikelijk is- in het voorjaar. Hoe komt dat?*

VAN LOON Ikzelf ben inderdaad in maart gekozen, in maart 2000 om precies te zijn. Op dit moment zijn de ex-rectoren echter nog voorzitter van een aantal raden. Men heeft ervoor geopteerd die mensen niet te lang in die preciaire positie te laten en dus snel een nieuwe rector te kiezen om dan direct daarna ook nieuwe voorzitters te kunnen aanduiden. Daarom zijn de verkiezingen dus naar januari vervroegd.

Tegen die tijd ben ik een goeie drie jaar rector-voorzitter geweest van de UA. Die 'voorzitter' is er weliswaar op 1 oktober afgevallen en sindsdien ben ik gewoon rector. Wie had drie jaar geleden ooit gedacht dat de fusie intussen een feit zou zijn? We moesten die hele fusie eerst

“Antwerpen moet -ook met de financiële middelen waarover we nu beschikken- de beste universiteit van Vlaanderen kunnen worden, of toch minstens de tweede.”

nog door het Vlaams parlement loodsen, op het terrein uitvoeren. Maar dat is nu dus allemaal zo goed als in orde. Alles is eigenlijk heel snel gegaan. Maar drie jaar is ook erg kort voor een functie als de mijne. Daarom ben ik kandidaat voor nog één en slechts één mandaat. Langer is zowel voor de universiteit als voor mezelf niet wenselijk. Moest ik in januari gekozen worden, dan zet ik in 2008 hoedanook een stap opzij.

Gedelegeerd

dwars Het epitheton 'voorzitter' is dus bij de start van dit academiejaar weggefallen. De UA rooit het sindsdien met slechts één rector waar ze er vroeger drie, of drie plus één had. Doet u nu het werk van drie?

VAN LOON Het is een ander concept. Vroeger had je drie kleinere instellingen waar de rector van alles wat deed. Administratie, onderzoek, onderwijs... Nu, in een steeds groter wordende instelling, is dat onmogelijk. Er moeten meer afspraken gemaakt worden. Naast de rector komen er een aantal voorzitters van de raden voor onderzoek, onderwijs en dienstverlening, en een voorzitter van de raad van bestuur. De facto -we gebruiken die naam evenwel niet- worden dat vice-rectoren, dat zijn bijzonder belangrijke functies. Je krijgt dus een vijfspan aan het hoofd van de instelling.

De rector voert natuurlijk het algemeen beleid: hij zit aan tafel met de minister, gaat naar het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek en naar de VLIR (*Vlaamse Interuniversitaire Raad, nvdr*). Ook de internationale vertegenwoordiging hoort tot zijn takenpakket. Onvermijdelijk zal hij een heel groot stuk van onderzoeks-

en onderwijsbeleid uit handen geven en wordt hij zo meer een primus inter pares. Hij zal wel voor zich houden wat hij liever doet, maar het grootste deel moet in teamverband worden aangepakt. Als je alleen het aantal handtekeningen telt -dat loopt in de honderden per dag- zou de rector daaraan alleen al een voormiddag moeten spenderen. Dat is natuurlijk onhoudbaar. Daarom hebben we in Antwerpen een zeer vergaand systeem van gedelegeerde bevoegdheden, dat er trouwens mede voor verantwoordelijk is geweest dat de hele fusie zo snel is kunnen verlopen.

dwars Hoe gaan de rectorverkiezingen concreet in hun werk?

VAN LOON De kandidaturen moeten tussen twee en twaalf december ingediend worden. Uit die kandidaturen zal een kiescollege in de eerste week van januari de nieuwe rector kiezen. Tot dat kiescollege behoren alle ZAP-personeelsleden met een leeropdracht van minstens 50%. Ze worden aangevuld met vijf leden per faculteit die deeltijds werken, vijf leden per faculteit met een AAP-statuut, drie met een ATP-statuut en dan nog veertien personeelsleden uit de centrale administratie. Daarbovenop komen nog eens vijf studenten per faculteit, wat ons uiteindelijk bij een kiescollege met zo'n vijfhonderd leden brengt. Rector wordt de kandidaat die meer dan vijftig procent van de stemmen haalt, eventueel na een tweede stemronde tussen de twee sterkste kandidaten. De officiële benoeming gebeurt dan door de raad van bestuur.

*Matthies Debruyne en Ewald Peters
foto's Ewald Peters*

Wie had drie jaar geleden ooit gedacht dat de fusie intussen een feit zou zijn?

VUAS

dwars

Groot kopstukken-dubbeldebat

Wie wordt de nieuwe UA-rector?

dinsdag 16 december

12h30-14h00 | 20h00-...

Agoragebouw | Aula Major (Q)

Stadscampus | Campus 3 Eiken

Moderator: Guy Fransen (De Standaard)

aansluitend receptie van VUAS

DEBATDEBATDEBATDEBATDEBATDEBATDEBATDEBATDEBAT

Wat ruist er door het struikgewas?

Over het dagelijks brood van gewezen rectoren

U herinnert zich zeker nog de gewaagde toespraak nog van de Leuvense studentenvertegenwoordiger begin dit academiejaar. De man hekelde zijn al te ambitieuze rector Oosterlinck die volgens hem nu ook al Napoleontische hoogten heeft bereikt. Binnenkort vinden de 'democratische' verkiezingen plaats die Napoleons Antwerpse evenknie moeten aanwijzen. We polsten de gewezen rectoren van onze oude campussen over hun visie op de dingen.

Carl Reyns

Op het ondertekenen van een aantal documenten –zoals trisaanvragen– na, zijn de bevoegdheden van de oude rectoren opgeheven. Ook stelt Carl Reyns, niet zonder enige trots, dat hij nog tot eind februari 2004 de functie van “voorzitter ad interim van de raad voor wetenschappelijke en maatschappelijke dienstverlening” (één van de drie belangrijke raden, die de werknaam vice-rectoraten dragen en de basisopdrachten van de universiteit bewaken) mag vervullen. Dan mogen de oude rectoren ten voordele van enkele nieuw gekozenen hun spade reinigen. Verder blijken onze rectoren op overschot nog behoorlijk actief binnen de UA: Naast deze drie raden, zetelen ze in de raad van bestuur en het bestuurscollege van de UA, en in de algemene vergadering en de raad van bestuur van de associatie.

Over zijn toekomstige rol binnen de UA wil professor Reyns zich nog niet aan uitspraken wagen. Alleszins is hij geen kandidaat bij de komende rectorverkiezingen. Wel hoopt hij een rol te

kunnen spelen in de beleggingscommissie van de UA en verheugt hij zich meer tijd te hebben om colleges te geven. De studenten TEW wezen op hun hoede!

Josse Van Steenberge

Hij steekt al enkele maanden een handje toe in de verhuis die de eenmaking met zich meebracht. Tegen januari 2004 moet het te verslepen meubelwerk met zijn aanhorigheden op de juiste plaats staan. Dit gewroet weerhoudt professor Van Steenberge niet van zijn vertrouwde taken. Dagelijks zet de man nog massa's handtekeningen. Ook het voorzitterschap van de onderzoeksraad (vice-rectoraat nummer twee) neemt hij waar. Daarnaast maakt professor Van Steenberge nog tientallen commissies onveilig en geeft hij les aan studenten, de laagsten in rang op de hernieuwde unief. De oude taken blijven in 2004 grotendeels bestaan, ze zullen enkel anders verdeeld worden. De 3 vice-rectoren zullen tot campusoverschrijdende samenwerking genoopt zijn. Verder zullen nieuwe statuten en gemeenschappelijke

faculteitsraden worden opgesteld. Waarschijnlijk gaat Van Steenberge zich niet kandidaat stellen voor de verkiezingen. De kans dat hij zich op het onderricht of het onderzoek stort zou net iets groter kunnen zijn.

Alain Verschoren

We vonden dan toch een oud-rector met ambitie weggestoken tussen de verhuisdozen (de verhuis van de centrale raden is nog voor deze maand gepland en gaat richting G-gebouw op de Middelheimcampus). Professor Alain Verschoren stelt zich wel kandidaat voor de komende rectorverkiezingen, en is dus bereid de stemmenslag aan te gaan met huidig rector Francis Van Loon, en nog enkele vermoede mededingers. Intussen, ook een oud-rector met aspiraties op een nieuwe functie moet zijn boterham echt verdienen, houdt de man zich bezig met de *onderwijsraad*, de derde van de drie ondersteunende raden die dus netjes over de oud-rectoren verdeeld blijken. Nieuwe verkiezingen voor die raden volgen vermoedelijk kort na de aanduiding van de nieuwe rector. Die nieuwelingen krijgen voor hun domein de hele UA onder hun hoede. Dat was trouwens de bedoeling: gedaan met de autonomie van de campussen; laten we mobiel en flexibel worden en grensoverschrijdend gaan werken in die vernieuwde UA!

(kdp, md en tov)

Uit de Collega's

Gepamperd en beschamperd werd onze stadsdichter Tom Lanoye in het Gentse studentenblad 'van papier' naar aanleiding van zijn nieuwste theatertournée. Hij lichte reeds een tipje van de sluier op: “De voorstelling is een splinterbom van stemmen, stijlen en stemmingen waarbij het publiek zelf moet meedenken. Mijn trilogie eindigt terwijl je bijvoorbeeld altijd nog niet weet wat er met het broertje van Katrien gebeurt is. Een verhaal moet voor mij niet altijd afgewerkt zijn. En dat stoot veel mensen tegen de borst, omdat ze gewend zijn om via de TV alles op een bordje te krijgen.” Juist ja!

Een ander onafgewerkt verhaal is dat van het Leuvense kotprobleem of te kutprobleem (sic. Veto). De door dakloosheid geteisterde studenten zagen zich er reeds toe genoopt een heus tentenkot op te stellen op De Gorte Markt. Burgervader Lewie Tobbacq deed het illegale bouwwerk alras terug verdwijnen. Het bleek geen alternatief voor de 1000 kamers die men tekort komt. Verder overleg tussen de KUL en het stadsbestuur zou een uitkomst moeten bieden.

(tov)

De baksteen in de maag van de UA

Jongstleden smolt de Heilige Drievuldigheid (UFSIA, UIA en RUCA) samen tot één Almachtigheid, de Universiteit Antwerpen. Dit zal in de nabije toekomst het einde betekenen van de 'humane' aanwezigheid tussen het Wilrijkse vee en het begin van een massale volksverhuizing naar het Mekka van de student. Tijd dus om het universitair complex in het stadscentrum uit te breiden. Maar de 'exacte' achterblijvers daar ergens in de bossen moeten hun gal nog niet spuwen. Ook voor hen is er een extraatje: een nieuwe letter van het alfabet.

Eerstdaags zullen een aantal mannen in een blauwe broek en met een bezweet, gespierd bovenlichaam op de hoek van de Sint-Jacobsstraat en het Kipdorp beginnen met de bouw van een wezen, half mens half vis, de Meerminne.

Mythische figuur

Denaam werd ontleend aan het buurmeisje van Kipdorp 50. Oorspronkelijk was het de bedoeling dit geklasseerde bouwwerk in zijn oorspronkelijke toestand van 1770 te herstellen en later te integreren in de nieuwe meermin, maar het mocht niet baten. De bureaucratische rompslomp die eigen is aan ons land en een tekort aan financiële middelen maakten dat dit visje nog even op het droge moet blijven en pas in een verdere toekomst te water wordt gelaten.

De grote zeemeermin

Hoe gaat dit wezen er nu vanbinnen uitzien? Wel, als we de poort naar de magische, door de mensheid onontgonnen wereld openen, krijgen we een dertig meter brede trap die ons beneden het zeeniveau brengt. Daar vinden we, aan de zijde van het Kipdorp, één grote aula voor 294 PSW-ertjes, in de kelder twee kleine hoorzalen voor elk 70 personen en aan de linkerzijde twee leslokalen voor 150 personen. Boven de aula's in de kelder komt een grote brug met daarop een computerruimte met een tachtigtal computers. Voor de sportieve student komt er ook een bewaakte fietsenstalling waar zo'n honderdtachtig fietsen gestationeerd kunnen worden als het baasje college heeft. Achteraan is er ruimte voorzien voor valven en affiches. Aangezien er geen cafetaria voorzien is in het gebouw, zullen dorstige of hongerige studenten zich moeten bevoorraden

aan de snoep- en drankautomaten die eveneens hier te vinden zijn.

Op zeeniveau vindt men een soort secretariaatinloketvorm, een vergaderzaal, lockers, sanitaire voorzieningen en last but not least: een trap en drie liften die elk student, personeelslid of toevallig bezoeker leiden naar de ruimte die zich boven het zeeniveau bevindt. Zowel de trap als de liften komen uit op een lange gang die uitzicht heeft op zowel de binnenhal als de binnentuin. Naast een mooi uitzicht, kan je op deze etage ook nog twee grote en vijf kleine seminarielokalen (respectievelijk 48 en 25 personen per lokaal) vinden. De overige ruimte wordt ingenomen door kantoren, vier verdiepingen aan de rechterzijde en twee verdiepingen aan de linkerzijde.

De Meerminne zal erg aantrekkelijk worden.

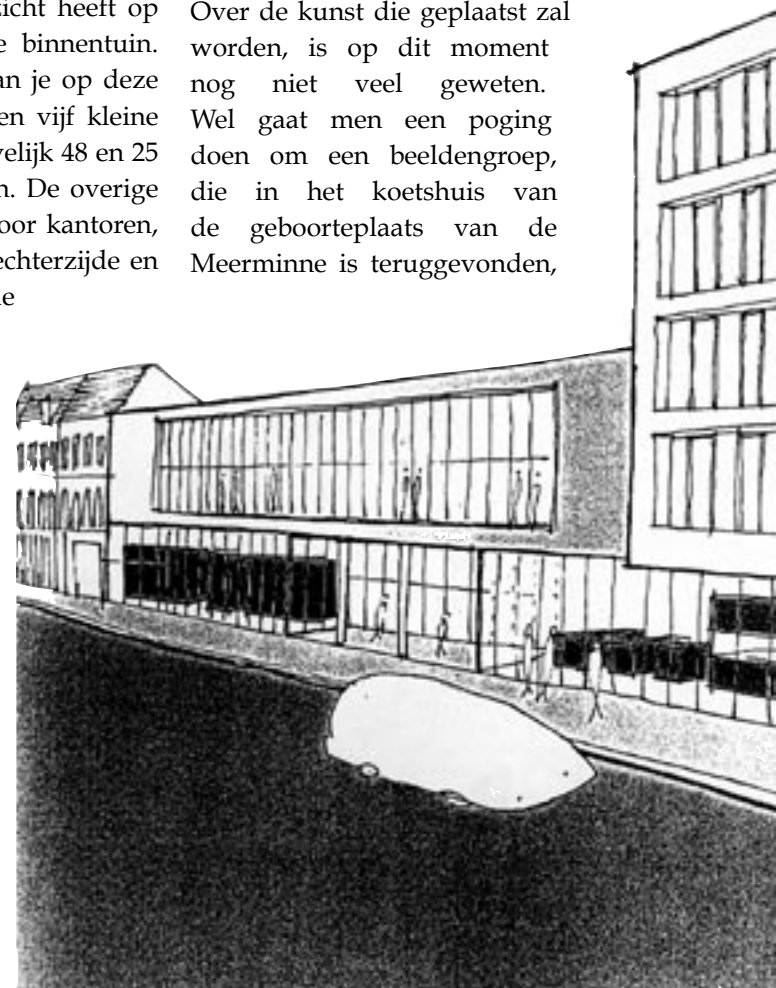
De gelijkvloerse verdieping zal bestaan uit glas, de etage in de St-Jacobsstraat uit arduin en de kantoren aan het Kipdorp zullen in het wit worden bezet.

De zeemeermin zal - als er geen zeeheks opduikt althans - definitief een gebouw zijn in 2006. Haar staart

wordt dan de fundering, haar vinnen worden de muren en haar innerlijke gemoedstoestand wordt de vreugde, stress, opluchting en verdriet van menig student. Haar uiterlijke schoonheid zal ze blijven behouden.

De Meerminne verloochent, ondanks haar verstening, haar natuurlijk biotoop echter niet. Ze zal het regenwater recupereren voor het spoelen van de toiletten, zorgen voor een boom op de hoek van de St-Jacobsstraat en het Kipdorp, en ze zal een binnentuin met allerlei lage planten herbergen.

Over de kunst die geplaatst zal worden, is op dit moment nog niet veel geweten. Wel gaat men een poging doen om een beeldengroep, die in het koetshuis van de geboorteplaats van de Meerminne is teruggevonden,

te recupereren. Die beelden zouden zich nu ergens in een ons tot hiertoe onbekend park bevinden. Wie zich geroepen voelt, mag altijd komen meezoeken.

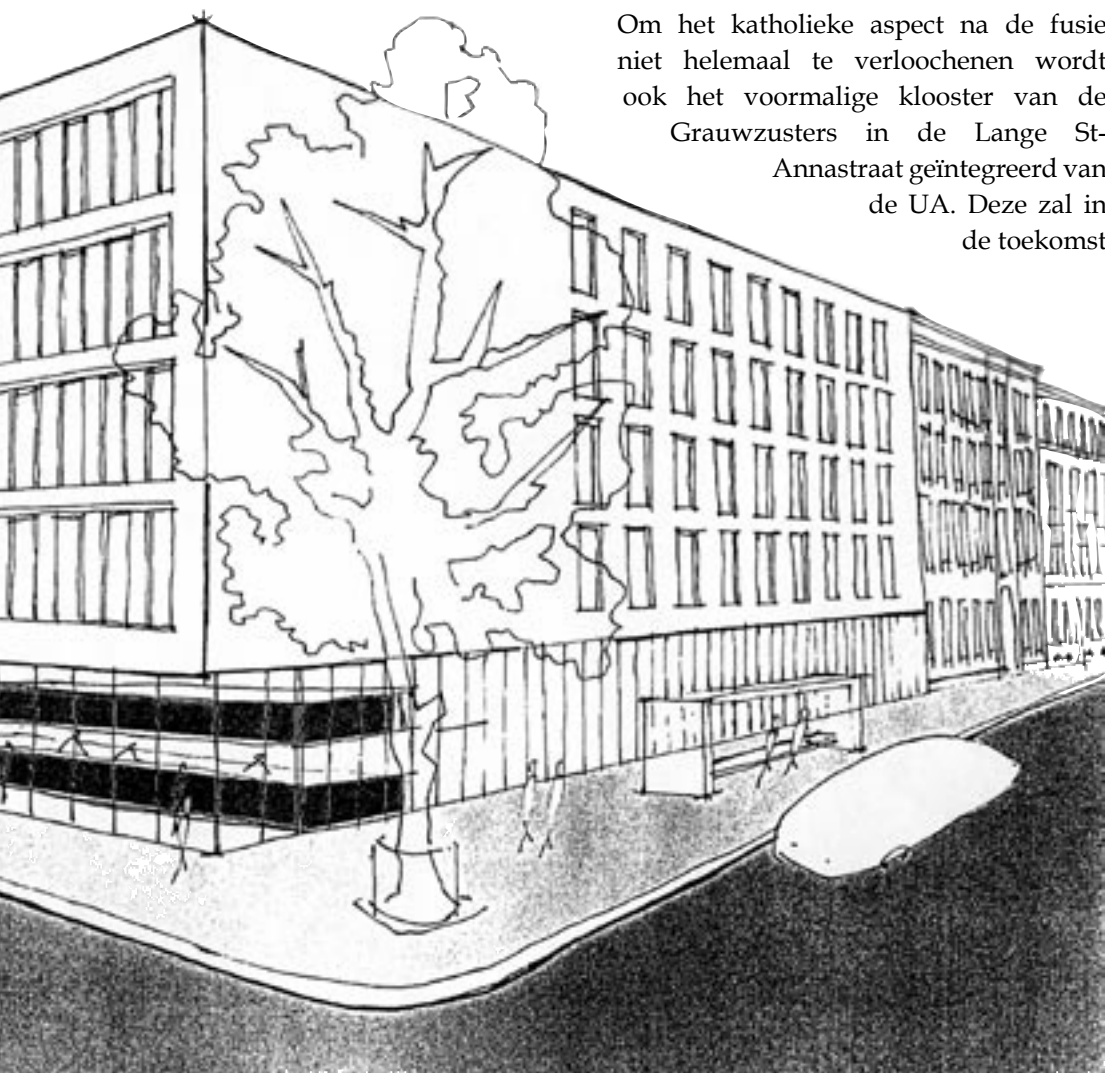
Voor de minder sportieve PSW-studenten nog een weetje in mineur: er komt geen extra parking aan de nieuwe habitat. Wél wordt de tramhalte in het Kipdorp vernieuwd zodat het wachten op het openbaar vervoer aangenamer wordt.

Venus en de

grauwe zusters

Eén extra gebouw is echter niet voldoende om de verhuis voor de humane wetenschappers in spé goed te praten. Ze krijgen als troost voor hun verplicht vertrek uit het groene ook nog een extra gebouw in de Venusstraat. Daar zullen, in de voormalige drukkerij 'De Schutter', de nieuwe bibliotheek van de faculteiten Rechten, Romaanse en Germaanse talen, én het departement Rechten een nieuw onderdak vinden.

Om het katholieke aspect na de fusie niet helemaal te verloochenen wordt ook het voormalige klooster van de Grauwzusters in de Lange St-Annastraat geïntegreerd van de UA. Deze zal in de toekomst

waarschijnlijk onderdak bieden aan de inschrijvingsdienst en enkele onderzoeksgroepen.

Campus 3 Eiken van A tot V

Zoals het een goede herder betaamt laat de UA zijn schaapjes natuurlijk niet in de kou staan, en geeft zodoende ook de exacte wetenschappers een extraatje: de letter V. Kwestie van het 'literaire' gehalte in het Wilrijkse niet te veel achteruit te laten gaan...

Het V-gebouw zal achter het T-gebouw en tussen Parking 4 en hoeve De Cock gebouwd worden. De weg die daar ligt, zal verdwijnen en wordt vervangen door een ringweg. Het nieuwe gebouw zal exclusief voorbehouden worden aan de Biomedische wetenschappen. Men is reeds gestart met de werken, die zouden afgerond moeten zijn binnen anderhalf jaar.

De benen van de V

Het V-gebouw zal bestaan uit een gelijkvloerse verdieping met een secretariaat, kantoren, een vergaderzaal, een bibliotheek en laboratoria. Op de eerste etage komen labo's en wederom kantoren. De tweede verdieping zal een 'technische etage' worden. Hierin komen onder andere verwarmingsketels en luchtgroepen. Een paar laboratoria worden zo gebouwd dat ze in de toekomst eventueel als P3-laboratoria gebruikt kunnen worden. Voor de

biomedische leken onder ons verklaren wij ons nader: P3-labo's zijn laboratoria waar elk persoon de mogelijkheid heeft zich eerst te douchen en desinfecteren voordat hij/zij het labo betreedt. Het is de bedoeling dat er vier groepen worden ondergebracht, die elk kunnen beschikken over één vierde van de laboratoria en kantoren. De architect heeft de eerste etage zo ingericht dat de laboratoria zelf centraal liggen rond een gemeenschappelijke ruimte. Rond die labo's is er een gang voorzien en aan de zijkanten bureauruimte. De gang biedt niet enkel laboranten de mogelijkheid hun bevindingen te verwerken, wat in de labo's zelf niet toegestaan is, maar geeft anderen ook de kans toezicht te houden op het werk dat zich afspeelt binnen de labo's.

Groen Wilrijk was groen, is groen en zal altijd groen blijven. Een extra gebouw betekent niet dat de natuur verwaarloosd moet worden. Rondom het nieuwe gebouw zullen extra grasdallen aangelegd worden.

Ere wie ere toekomt

De Meerminne is ontworpen door architect Jo Crepain. Het gebouw V is een creatie van Didier Holemans van het architectenbureau Modulo.

U kan het gebouw de Meerminne bezoeken vanaf 2006. Gebouw V stelt zijn deuren open in 2005.

Met dank aan Kristoff Wouters en Dirk Godderis (ook voor de illustratie)

Ann Fransen en Valerie Wechuysen

De impact van de fusie op studentenvoorzieningen

Knippen en plakken in de UA

De lijm van de fusie mag dan nog niet helemaal droog zijn, het is intussen voor iedereen duidelijk dat dit knip- en plakwerk niet enkel op papier, maar ook in het dagelijkse leven van de student, ingrijpende gevolgen zal hebben. Hoog tijd dus om een boekje open te doen over wat de kleine lettertjes van de eenmaking betekenen voor een aantal belangrijke studentenvoorzieningen.

Een thesis laten inbinden of transparanten laten maken: wie op de Stadscampus studeert zoekt één van de vele copycenters in de buurt op. De studenten op de Campus Middelheim en de Campus Drie Eiken moeten echter niet zo ver gaan en kunnen binnen de universiteitsmuren terecht voor het betere kopieer- en plakwerk.

De reprografie op papier

Paul Clerckx leidt ons rond tussen de ratelende kopiertoestellen van de dienst reprografie in de kelder van de D-blok op Campus Drie Eiken. High tech moet je er niet zoeken, wel is alle infrastructuur aanwezig om aan de dagdagelijkse papieren noden van een universiteit tegemoet te komen: analoog of digitaal, zwart-wit of net iets kleuriger, het kan allemaal. "Op de Middelheimcampus staan de met inkt bewapende dames Thelma en Louise in voor het analoge kopieerwerk", vertelt Eliane Van Barel. Ook zij hebben er onlangs een digitaal vriendinnetje bijgekregen.

Of door de fusie bij deze diensten veel

zal veranderen, is op dit moment nog niet echt duidelijk. De studenten kunnen voorlopig op de vertrouwde service rekenen. Op de Wilrijkse campussen hoopt het personeel vooral verder de kans te krijgen hun dienstverlening op het zelfde niveau te houden. Eliane Van Barel besluit: "Wij doen gewoon verder, zo goed mogelijk."

Een boekje open over de bibliotheek

December is aangebroken. Voor menig student breekt de tijd aan om met de neus in de boeken te kruipen. De UA-bibliotheken proberen dan ook met een enorme collectie leesvoer, zo'n 1350000 volumes (boeken en ingebonden tijdschriften), de dorst naar kennis te lessen. In de organisatie van deze boekentempels zal de komende jaren echter heel wat geknipt en geplakt moeten worden, want een groot deel van de boeken vergezelt haar voornaamste lezerspubliek naar een andere campus. Deze verhuizing is zelfs al volop aan de gang. Bij studenten TEW zorgde dit al

voor enkele minder prettige verrassingen. Ook de exacte wetenschappers worden momenteel op hun trek naar de Campus Middelheim door een papieren vlucht gevolgd.

Dit is nochtans slechts klein bier vergeleken met wat nog komen moet. De humane wetenschappers zullen bij hun plattelandsvlucht honderdduizenden boeken naar de Stadscampus meebrengen. "Hoewel vrijwel alles zich nog in een planningsstadium bevindt, staat vast dat er één grote bibliotheek voor de humane wetenschappen zal komen. De Centrale Bibliotheek wordt met de aangrenzende gebouwen

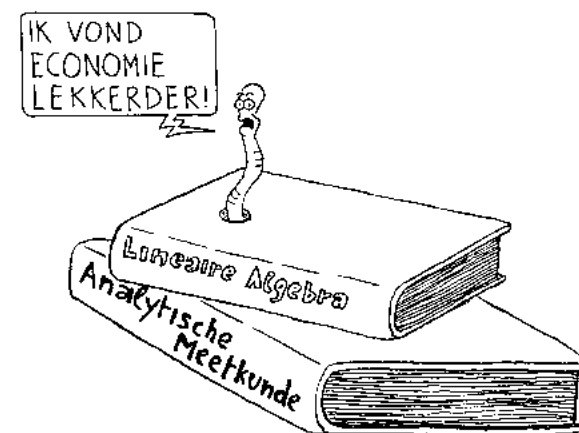
van fotogravure De Schutter verbonden. Op termijn zullen ook de collecties van de seminariebibliotheken hierheen worden overgebracht," vertelt pr. Ludo Simons, verantwoordelijke van de bibliotheken van de UA. Hij gaat ervan uit dat de problemen die deze verhuis ongetwijfeld met zich mee zal brengen met de nodige goede wil en creativiteit opgelost kunnen worden, "De studenten komen immers niet naar de woestijn,". In de binnenstad voorzien de Stadsbibliotheek en de Openbare Bibliotheek

mee in de behoeften van de boekenworm. Verder moet een noodplan, dat vooral een voorlopige aanvulling van de seminariebibliotheken inhoudt, het ongemak tot een minimum beperken.

De grote verhuis is voor het academiejaar 2006-2007 gepland. Maar daarmee is de kous nog lang niet af. Het opnieuw sorteren en klasseren kan nog jaren in beslag nemen. De boekenvreter is bij deze gewaarschuwd. Naar dat ene boek dat een significante meerwaarde biedt voor een thesis, zou wel eens erg lang gezocht kunnen worden.

Ann Franssen en Valerie Wechuysen

VERHUIS
UA-BIBLIOTHEKEN
NIET ENKEL STUDENTEN LAST

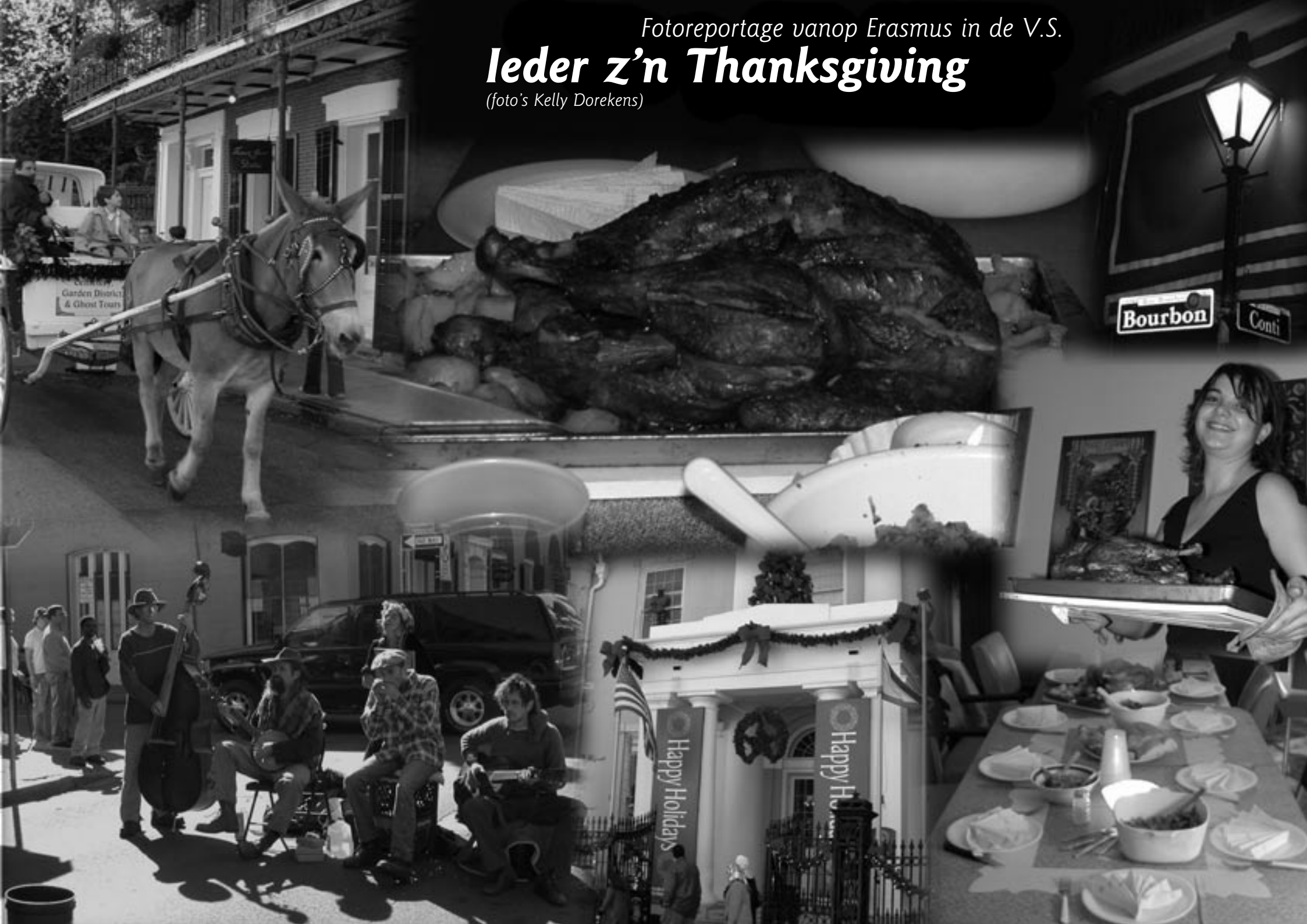

Illustratie Wim Le Page

Fotoreportage vanop Erasmus in de V.S.

Ieder z'n Thanksgiving

(foto's Kelly Dorekens)

Hoe fysici en diamantslijpers goede maatjes werden

'Als je iemand een diamant geeft, is dat een uitdrukking van pure emotie. Er zijn stenen die feller schitteren, maar diamant is het hardst, het duurzaamst', Er zijn een paar bijzonder emotionele mensen op deze wereld en ze hebben tot 10 miljoen euro veul voor duurzame stenen. Toch is de waarde van een diamant geen gevoelszaak, maar pure wetenschap. Het prijskaartje

Tom Ceulemans was doctoraatsstudent Fysica bij Dirk Van Dijck (Visielab, RUCA) toen de Antwerpse diamantwereld haar oog liet vallen op de micro CT technologie die bij Visielab ontwikkeld werd

Voor hij het goed en wel besepte, was zijn bureau verhuisd van Wilrijk naar het hart van de diamantwijk. Daar staat het nu nog en het vormt de headquarter van Diamscan. Dat is een dochteronderneming van Diamcad dat al langer probeert om met denkwerk vooraf de diamantslijpers zo efficiënt mogelijk bij te staan. Wat voor denkwerk, dat is tot op vandaag een ambachtsgeheim!

Maar Diamscan gaat een stap verder, met de CT scanner kan je diamanten binnen en buiten afspeuren met een resolutie van 0.01 mm. Dat levert de computers van Tom Ceulemans genoeg informatie om te berekenen hoe de steen best bewerkt kan worden.

Een primitivere variant van die scanner wordt ook in ziekenhuizen gebruikt voor botopnamen en is beter gekend als CAT-scan. Met behulp van X-straalopnamen en computeranalyse kan men een voorwerp niet-destructief in drie dimensies afbeelden

Vroeger gebeurde het onderzoek van de diamant met de microscoop. Er waren heuse specialisten, maar zelfs zij konden nooit alle mogelijkheden overwegen. Probeer je maar eens in te beelden hoe je een driedimensionale ingewikkelde figuur het best in drie, vier of vijf stukken verdeelt. Bovendien beschikten ze niet over alle informatie. De scanner kan kleine breukvlakken en insluitsels diep in de diamant onthullen die belangrijk zijn als je hem éénmaal gaat bewerken."

Deze spijttechnologie kan je gebruiken om geld te verdienen en om de diamantsector in Antwerpen te verankeren. 'We hadden ervoor kunnen kiezen onze technologie te

wordt bepaald door de vier C's: color, clarity, cut en carat (1 karaat=0.2g). Zo'n duidelijke definitie opent de weg naar nog meer wetenschap. Als je in staat bent om van een ruwe, vuile diamant met enorme precisie te zeggen hoe, waar en in hoeveel stukken je hem moet snijden om een zo hoog mogelijke prijs te bekomen, dan ziet je toekomst er fijn uit.

verkopen, maar dat had niet verstandig geweest. We moeten ons geen illusies maken; ook nu al worden de kleine steentjes geslepen in landen met lagere loonkosten. Als we de grote stenen hier willen houden, - Antwerp Cut is nog steeds een kwaliteitslabel - zullen we iets extra moeten kunnen aanbieden aan onze klanten.' Iets meer, dat is bijvoorbeeld een wetenschappelijk 'slijpadvies' op basis van de scan waardoor de diamanten gemiddeld 10 % in waarde stijgen. Een kwart van die geschatte meerwaarde, die in 95 % van de gevallen overeenkomt met de werkelijke meerwaarde, ben je dan wel aan Diamscan verschuldigd, bovenop de werkuren. Daarom is het voor het bedrijfje enkel interessant om grote stenen te onderzoeken. Diamanten onder de 20 karaat leveren een te kleine bonus op.

"Een voorwaarde is wel dat de diamant reeds gekocht is. Je kan dus niet laten analyseren en dan pas beslissen of je hem koopt. Praktisch kan het ook niet anders omdat we een venster moeten slijpen om in de ruwe diamant te kijken."

Eens dat speurwerk is voltooid, moeten de slijpers natuurlijk het slijpvoostel waarmaken, en dat is nog steeds een ambachtelijk kunststukje. Als je een paar milligram te veel afslijpt, wordt de steen van een lager karaat en dus ook minder waard.

*Mieke Hoing en Woiciech De Roeck
foto Mieke Hoing*

De Universiteit Antwerpen, what is happening

De UA en dan ...

Als student heb je er waarschijnlijk nog niet veel van gemerkt, maar sinds 1 oktober studeer je aan de Universiteit Antwerpen. De drie voormalige instellingen, RUCA, UFSIA en UIA zijn opgenomen in één groot geheel. De Universiteit Antwerpen is echter nog in volle oprichting. VUAS geeft jullie een kort overzichtje van de veranderingen die specifiek op jullie, de studenten, betrekking hebben.

De belangrijkste verwezenlijking voor de studenten is het statuut van de student. Vorig jaar is hieraan hard gewerkt en op de eerste raad van bestuur werd het goedgekeurd. De oprichting van VUAS is hierbij een belangrijke verandering. VUAS bestaat uit vertegenwoordigers van de verschillende koepelverenigingen en onze belangrijkste taken zijn: een goede communicatie naar studenten, het coördineren tussen de verschillende studentenclubs en het optreden als representatieve studentenorganisatie van de Universiteit Antwerpen. Zo kent VUAS zowel een vertegenwoordiging op academisch vlak, als op studentikoos vlak. Zij wordt ook regelmatig geconsulteerd door de rector en andere diensten aan de UA. Het is te begrijpen dat VUAS vooral coördinerend optreedt en dat de campusgebonden koepels voor een praktische uitwerking zorgen.

Roept

Uiteraard studeer je als student nu niet meer aan kleinere instelling, maar aan een middelgrote universiteit met ongeveer 10 000 studenten. Om de samenwerking

tussen de verschillende studentenvertegenwoordigers te bevorderen, roept de rector hen ieder semester samen. Zij vuren dan al hun problemen en vragen af. Dit is de studentenraad, die op 4 december voor de eerste maal is samengekomen. De studentenraad is erkend als officieel adviesorgaan van de studenten. Daarbuiten bestaat er ook nog de algemene studentenvergadering die door VUAS wordt voorgezeten en waarin ook de praesessen van de erkende clubs aanwezig zijn.

Mondvol

Om door de bomen het bos te kunnen blijven zien, hier een overzichtje van de nieuwe structuren. Op het centrale niveau bestaan volgende organen: de raad van bestuur, het bestuurscollege, de rector, het college van beheer, het college van decanen, de onderwijsraad, de onderzoeksraad, de raad voor wetenschappelijke en maatschappelijke dienstverlening en de studentenraad. Een mondvol, die minstens aantoonde dat er hier (te) veel vergaderd wordt. De raad van bestuur is -zoals in alle ondernemingen- het hoogste

beslissingsorgaan van de UA. Alle belangrijke beslissingen worden door de raad van bestuur bekrachtigd. In deze raad zetelen 3 studenten en één van die drie vertegenwoordigt de studenten ook in het bestuurscollege. Dat college bereidt de beslissingen voor en geeft dan advies aan de raad van bestuur.

In de onderwijsraad zetelt één student per faculteit. De onderwijsraad bekijkt alle onderwijs-aangelegenheden voor de UA en dit na advies van de faculteiten. Zo is de discussie over de start van het academiejaar in de onderwijsraad op gang gebracht.

Zitje

Naast de al opgesomde raden bestaan er ook verschillende departementen, die elk voor een aspect van het bestuur verantwoordelijk zijn. Voor de studenten is het departement studentgerichte diensten het belangrijkste. Hierin zetelen 7 studenten, aangeduid door VUAS, en 7 door de universiteit aangeduide mensen. Zaken die besproken kunnen worden, variëren van huisvesting over sportfaciliteiten tot de catering en de besteding van de sociale gelden.

Tot slot telt de universiteit ook nog 7 faculteiten: Geneeskunde, Letteren en wijsbegeerte, Politieke en sociale wetenschappen, Rechten, Toegepaste economische wetenschappen, Wetenschappen en Farmaceutische, biomedische en diergeneeskundige wetenschappen.

Elke faculteit heeft een faculteitsraad, die de belangrijkste beslissingen goedkeurt. Daaronder ressorteren nog verschillende commissies en raden, waarvan voor studenten de onderwijscommissie de belangrijkste is. Daar worden alle vakinhouden besproken, vakken geëvalueerd en ook de nieuwe programma's opgesteld. In beide vergaderingen moeten de studenten een zijte krijgen.

Uiteraard is heel deze herstructurering nog in volle evolutie, maar één ding is zeker: de studenten zijn vertegenwoordigd. Nu moet hun stem alleen nog gehoord worden. De problematiek rond de vervroeging van het academiejaar was al een eerste goede ervaring. Wij zijn vast van plan op die weg verder te gaan. Wij hopen dat jullie hiermee de fusie iets beter begrijpen. Uiteraard is het voor een evaluatie nog te vroeg, maar wie zijn UA-kennis verder wil verbeteren, kan altijd contact opnemen met de VUAS-verantwoordelijke op zijn campus. Zij helpen jullie graag verder.

*Michael Verdonck,
woordvoerder VUAS 2003-2004*

*Namens het VUAS-praesidium:
Carla Clé, Michael Verdonck,
Jurgen Schelfaut, Giovanni Gijssels,
Maaike van Overloop en Kris Cox.*

Antwerpen en diamant gaan ver terug. Een zevental eeuwen is iets preciezer. Via Vanetië vanuit India; later ook Zuid-Afrikaanse stenen. Ongeveer de helft van wat wereldwijd wordt opgegraven en verkocht, verdwijnt in reistassen en opengesperde anussen Antwerpen tegemoet, om terecht te komen in wat het mekka van de ruwe diamant heet.

Op zich stelt het nauwelijks iets voor. Drie belachelijk kleine straatjes, twee politiekantoor-tjes aan de uiteinden en vooral veel bakkebaarden. En toch schijnt iedere zichzelf respecterende diamant er op pelgrimstocht te moeten komen. Om te worden geslepen, meneer.

Het label "Cut in Antwerp" is goud waard. Tachtig procent van de totale diamantproductie passeert door Antwerpse handen en Antwerpse labo's. Da's goed voor drieëntwintig miljard aan ruwe steen. In Euro. Waarom in Antwerpen? Simpel. We zijn de besten. De Beers -s werelds grootste delver en verkoper van diamant- laat haar Millennium Stone (203 karaat, een juweeltje) hier slijpen, in een Antwerps labo. Antwerpse diamantslijpers worden opgeleid in drie scholen en pronken bovenaan op ieders lijstje. Nergens zijn zoveel experts op zo'n kleine oppervlakte te vinden.

In Antwerpen zelf mag je met je spade zo diep de grond in steken als je wil, je zal op niet meer dan wat Spaanse Vesten en een vergeten metrotunnel stuiten. Diamanten? In vitrines ja, en van die vloeipapier-tjes in de binnenzak van een lange zwarte jas om de brede schouders van een massieve Zuid-Afrikaan. Maar toch vooral in grote, zware kluisen, met wanden van twintig centimer dik en een forse batterij camera's en bewakers errond. Niet dat er dan nooit meer iets gestolen wordt. Op zestien

"Wie zich geroepen acht tot het vinden van een diamant, hij huiselijke ovens: hij dient een schop over zijn schouder te nemen en zijn ziel hun woeste punten hebben, daarheen moet hij trekken met een groot. Niet alleen de onontgonnen grond moet hij openspleten, die de vindende mens bedreigen, en de eenzaamheid. Hij zal niet alleen Ook zal hij zich moeten bekwamen in het doden van levensgenoten en er aan veel is voldaan, zal hij een matte klont in de

februari
nog
maakte een
bende intussen
erg gelukkige
inbrekers zo'n
vierenhalf miljoen
euro buit bij het
kraken van
enkele brand-
kasten aan de
kassettjes van
de Hoverniers-
straat. De NY
Times blok-
letterde 'heist of
the century'.
In diezelfde
Hoveniersstraat
gebeurt trouwens
wel meer. In 1981, op
een tot dan schitterende
dinsdagochtend blies een
bestelwagen zichzelf de lucht
in, en nam met hem drie passanten
en een massa fonkelende steentjes.

*Hij dient trots te zijn, en te weten omtrent de vergeefsheid van
men, en in zijn gordel steke hij een bijl. En daar waar wereld
Hij moet alle gevaren gering achten en geen mogelijkheid te
en met zijn bijl, maar ook de teleurstellingen en tegenslagen,
moeten leren honger en dorst en heimwee te veronachtzamen.
vevaarlijk ongedierte. Dan misschien, wanneer het zo uitkomt
e modder vinden.” (Harry Mulisch, De diamant, 1954)*

Een heuse aanslag in onze bloedeigen stad, jaren voor Osama en de zijnen ten tonele kwamen. Over het wie en waarom blijft het nog steeds gissen. Feit is wel dat sindsdien een speciale aura hangt rond de Antwerpse diamantwijk, tussen Vestingstraat en Appelmansstraat. Algemeen parkeerverbod, 24u bewaking door flikken met gigantische

machinegeweren en wantrouwige blikken naar iedere vreemdeling. De inbraak van vorige week in het superbeveiligde diamantmuseum, draagt daar natuurlijk enkel nog toe bij.

De steentjes zelf dan. Wie een vriendin heeft met een dure smaak kent zonder twijfel de Koh-I-Noor, de Blue Hope, Star of Africa en The Great Mogul. Allemaal koosnaampjes voor perfect geslepen, loepzuivere diamanten voor wie het breed kan laten hangen. De grootste weegt zo'n vierhonderddertig karaat. Karaat (Eng: Carat) is de eerste van de vier C's die als gulden regel worden gehanteerd bij de beoordeling van diamanten. Hoe zwaarder hoe beter, maar dat wist u vermoedelijk al.

Naast het gewicht spelen ook de helderheid (Clarity) en de kleur (Colour) mee. Het verschil is met het blote oog niet altijd merkbaar, maar kristallen en natriumdeeltjes die zich tussen het carbon nestelen geven de diamant gelige schijn en maken hem minder doorzichtig. Minder kleur en minder onzuiverheden maken meisjes gelukkiger, je financiële zorgen nog wat groter.

De laatste C staat voor Cut, en net daarin is Antwerpen zo briljant. De Cut mag je niet verwarren met de vorm van de diamant (emerald, marquise, hart, briljant...). Het eerste laat de diamant vol tot zijn recht komen door een maximale weerkaatsing van het licht te garanderen. Hoe fijner gesneden -volgens de juiste hoeken en afstanden- hoe beter de schittering en hoe jaloers(er) de vriendinnen. De vorm van een diamant is niet meer dan een folieke, handig om verschillende soorten juwelen te kunnen maken.

Eigenlijk kunnen diamanten mij gestolen worden, Miss diamant daarentegen...

Matthias Debruyne
foto's Mieke Hoing

dwars

studentenblad van de
Universiteit Antwerpen

Wil je je pen de vrije loop laten
of kan je met één beeld meer zeggen
dan met duizend woorden?

Wil je *dwars* mee vorm geven
of geef je niets dan je eigen mening?

Ben je geïnteresseerd om mee te werken
als redacteur of losse medewerker, als
fotograaf of layouter :
laat ons iets weten
of spring gewoon eens binnen
in ons redactielokaal.

dwars@ua.ac.be
Lange Nieuwstraat 55
2000 Antwerpen

De medewerkers van dwars komen iedere woensdag om 20h00 samen in het redactielokaal

Erasmus in

Aš esu iš Lietuvos

Jau prabėgo daugiau nei mėnesis, kaip aš gyvenu bei mokausi Belgijoje, Antverpeno universitete. Atvykau čia tęsti savo studijų pagal Socrates / Erasmus mainų programą. Kai tenka prisistatyti, iš kur esu atvykusi, daugelis pasijunta suglumę, nes nieko nėra girdėję apie tokį kraštą ir net neįsivaizduoja, kurioj žemės pusėj jis yra. Todėl norėčiau Jums trumpai papasakoti apie savo gimtinę.

Tai pasakiškai graži šalis, išraizgyta daugybės upių ir tyvuliuojančių ežerų, su šimtais senų kaimelių ir dar senesnėmis giriomis.

Kiekvienais metais mūsų šalį aplanko vis daugiau turistų, norinčių praleisti čia savo laisvalaikį bei atostogas.

Neabejoju, kad daugeliui teko bent kartą išgirsti mūsų sostinės pavadinimą. Vilnius turi savo stilių, per daugybę amžių susikūrusį iš truputi skandinaviško, šiek tiek rusiško bei vakarų europietiško stiliaus mišinio. Šioje vietoje aš galiu tik rekomenduoti aplankyti mūsų sostinę!

Mes kalbam viena seniausių kalbų pasaulyje. Lietuvių kalba glaudžiai susijusi su senovės indų literatūra ir religine kalba – sanskritu, bet neturi nieko bendro su rusų ar kitomis slavų kalbomis, kaip kad daugelis užsieniečių galvoja.

Ką galėčiau pasakyti apie žmones? Tipiškas lietuvis nerodo savo emocijų, bet yra labai svetingas ir kalba daugiau nei kaimynai Šiaureje.

Manau, kad labiausiai mano šalį išgarsino sportas, visų pirmiausia – krepšinis. Čia jis tarsi 'antroji religija'. Savo alumi mes taip pat nė kiek nenusileidžiam belgams. Juk lietuviškas alus 2002 metų čempionate laimejo 1-ąją vietą!

Yra dar begale kitų dalykų, kuriais mes didžiuojamės, bet kurių čia aš negaliu visų suminėti. Viliuosi tik, jog sužadinau Jūsų smalsumą ir kad Jūs patys ieškosit būdų, kaip sužinoti daugiau apie šią nuostabią šalį –Lietuvą...

Neringa Ridziauskaite

Litouwse studente in Antwerpen

ERASMUSERASMUSERASMUSERASMUS
ERASMUSERASMUSERASMUSERASMUS

Vlaams Blokker Rob Verreyken vond ons luisterend oor **Het leven zoals het is: de andere kant van het cordon**

Rob Verreyken is Antwerps gemeenteraadslid en medewerker van de Vlaams Blok-fractie in het Vlaams parlement. Tegen een achtergrond van zwarte zondag-perikelen, KVHV-zangfeesten en verhitte contestatie studeerde hij rechten aan de UA. Als lid van de Nationalistische Studentenvereniging en studentenreporter voor 't Pallieterke debatteerde de man zich ongetwijfeld te pletter met zijn klasgenootjes Filip Heylen (CD&V), Ann Coolsaet (VLD) en Fauzaya Talhaoui (Groen!). We vonden Verreyken in zijn Borgerhoutse residentie, waar hij ons o.a. inlichtte over de nieuwe paden die zijn partij zou willen bewandelen.

dwars *Het Vlaams Blok wil zich naar de komende verkiezingen toe meer als een centrumpartij gaan profileren. Het zgn. VL+ project zou deze ommekeer o.a. moeten belichamen. Wat houdt dit project juist in?*

ROB VERREYKEN Het is niet zozeer het Vlaams Blok dat een ommekeer in de hand wil werken, het zijn veeleer de kiezers die dit beslist hebben. We zitten nu in een gewijzigd politiek landschap met 4 grote partijen die rond de 20 percent zitten en wij zijn daarbij. De kiezers hebben een enorm vertrouwen in ons gesteld en nu hebben wij de opdracht om ons programma iets breder te gaan invullen. We hebben nog steeds onze gekende standpunten: vreemdelingen, veiligheid, Vlaamse onafhankelijkheid. Maar als je van de kiezers bijna 20 procent (op Vlaams niveau, *nvdr*) van de stemmen krijgt, moet je ook met kennis van zaken kunnen praten over onderwijs, landbouw, ruimtelijke ordening en sociale kwesties. VL + heeft tot doel om de zaken die we tot nu toe oppervlakkig belicht hebben verder uit te diepen. Dat is niet direct te

beschouwen als een koerswijziging. We proberen op die manier verder te groeien als de partij die we reeds waren, een rechtse conservatieve volkspartij.

dwars *U wil dus duidelijk een ruimer publiek aanspreken?*

VERREYKEN Uiteraard. Elke partij is natuurlijk geïnteresseerd in het aantrekken van nieuwe kiezers. Als we ons bijvoorbeeld rond onderwijs geloofwaardiger kunnen profileren, gaan we op dat terrein zeker nog heel wat mensen aanspreken. De CD&V

“De kiezers hebben een enorm vertrouwen in ons gesteld en nu hebben wij de opdracht om ons programma iets breder te gaan invullen.”

bijvoorbeeld geldt niet meer als de traditionele verdediger van het katholiek onderwijs, omdat zij gevangen zit in de politiek correcte logica die hen er toe brengt ook islamonderricht in het vrije net toe te laten. Wij stellen voor, dat elke school zijn onderwijsproject moet kunnen

kiezen. Katholieke scholen moeten dus enkel katholiek onderricht kunnen aanbieden.

dwars *Bent U niet bang dat het Vlaams Blok kiezers zal verliezen als het zich meer als een beleidspartij gaat profileren?*

VERREYKEN De kernpunten van ons programma inzake Vlaamse onafhankelijkheid, vreemdelingen en veiligheid zullen zeker niet verwateren. We willen enkel op bepaalde vlakken waarop we tot nu toe afwezig waren duidelijke stellingen innemen. Ik kan me niet voorstellen, dat onze kiezers om die reden zouden afhaken.

dwars *Onlangs rezen er binnen de partij zelf enkele kritische stemmen. Zo opperde Prof. Dr. Van Cleemput (hij leidde 6 maanden de studiedienst van het Vlaams Blok) dat men het politieke personeel ontbreekt om het Vlaams Blok tot een beleidspartij om te bouwen. Wat denkt u daarvan?*

VERREYKEN Het geval Van Cleemput doet zich wel eens in elke partij voor. Hij heeft bij de vorige verkiezingen een verkozen

mandaat in de Kamer geëist en het niet gekregen. Onlangs heeft hij een verkozen mandaat in het Europees parlement geëist en het weer niet gekregen. Om die reden heeft hij nu boos de partij verlaten. Als men in onze partij eerst een tijdlang mee de baan op gaat tijdens campagnes om folders te bussen bijvoorbeeld en zo het vertrouwen wint van andere mensen binnen de partij, dan zal men met een mandaat beloofd worden. Mijnheer Van Cleemput vond dat hij dat onmiddellijk moest eisen.

Oppositierol

dwars Van op de oppositiebanken is het makkelijk het banenplan van de regering te bekritisieren. Wat stelt u voor op het gebied van werkgelegenheid?

VERREYKEN Het grote probleem met onze economie en de werkgelegenheid is gewoon het Belgische gegeven zelf. Hier in Vlaanderen hebben we een serieuze industrie-activiteit, een export-economie en havens. We zijn voor het grootste stuk op het buitenland aangewezen. Wallonië daarentegen teert op een diensteneconomie. Er is dus een fundamenteel verschil in het karakter van de Vlaamse en Waalse economie dat het onmogelijk maakt om binnen een Belgisch kader tot een efficiënt economisch beleid te komen. Ford Genk is daar een goed voorbeeld van. De directie van Ford wilde op federaal vlak een verlaging van de fiscaliteit op ploegenarbeid en van Vlaanderen wenste ze expansiesteun. De expansiesteun hebben ze gekregen, de belastingverlaging niet, omdat de PS haar veto stelde. Het gevolg is dat

er 3000 Vlaamse banen zijn gesneuveld. Op economisch vlak moet men dus durven nadenken over stappen naar Vlaamse autonomie, of zelfs een parcours naar Vlaamse onafhankelijkheid. De miljardentransfers van Vlaanderen naar Wallonië worden nu geschat op 5 miljard euro. Stel dat we daar 2 miljard van zouden kunnen besteden aan loonlastenverlaging, zodat de arbeidsplaatsen in Vlaanderen niet langer 6 keer zo duur zijn als in Polen. Dan zouden we al in de goede richting evolueren. Het probleem van de Vlaamse economie is dus België zelf.

dwars Als het VL+ project aan de basis ligt van een even grootscheepse campagne als deze die u rond het gemeentelijk migranteninstemrecht voert, dan zal uw imago als centrumpartij zeker geloofwaardig zijn. U blijft anderzijds het migrantenthema nog steeds duidelijk in de verf zetten.

VERREYKEN Het Vlaams Blok blijft natuurlijk nog altijd het Vlaams Blok. Wij zijn een Vlaams nationale partij. Dat betekent dat wij het de moeite vinden om onze identiteit, onze cultuur te beschermen. De islamitische problematiek is daarbij ook van belang. Overal in Europa komt de discussie op gang over de radicalisering van de islam en het islamterrorisme (*sic*). De aanwezigheid van honderdduizenden islamitische vreemdelingen in onze steden is een gigantische bedreiging voor onze identiteit. Het beleid dat wij voorstellen voorziet vooreerst in het sluiten van

de grenzen. Ten tweede moeten de vreemdelingen die misbruik maken van onze gastvrijheid door bijvoorbeeld een misdrijf te plegen teruggestuurd worden.

“De kernpunten van ons programma inzake Vlaamse onafhankelijkheid, vreemdelingen en veiligheid zullen zeker niet verwateren.”

Ook diegenen die blijk geven zich niet te willen aanpassen zoals Abou Jahjah kunnen maar best terugkeren naar hun land van herkomst.

Op die manier geef je een duidelijk signaal aan vreemdelingen: ofwel gedraag je je deftig, ofwel keer je terug. Diegenen die zich wel gedragen dienen zich te assimileren, zich zoveel mogelijk aan te passen aan de Vlaamse wetten en cultuur.

Integratie?

dwars Wat U voorstelt is eigenlijk louter restrictief. De Vlaamse regering daarentegen poogt met het inburgeringsdecreet de zaken enigszins anders aan te pakken. U hebt dat decreet niet gesteund. Welke overheidsmaatregelen zou u dan voorstellen om de inburgering van migranten te bespoedigen?

VERREYKEN Ik denk niet dat de overheid hier enorme inspanningen voor moet doen. Je hebt al die cursussen heus niet nodig als je zelf bereid bent om je te assimileren. Als wij Vlamingen naar het buitenland gaan kunnen we binnen de drie weken al een mondje meepraten in een vreemde taal. Ik ben dus van mening, dat er van overheidswege niet te veel maatregelen moeten worden genomen voor de nieuwkomers van goede wil.

“Wij stellen voor, dat elke school zijn onderwijsproject moet kunnen kiezen.”

Het probleem is natuurlijk of de nodige goede wil bij hen aanwezig is. Dat is een kwestie van mentaliteit en ik geloof niet dat het pompen van miljarden in allerhande taalcursussen daar iets aan zal veranderen. Zij zouden voor zichzelf de keuze moeten maken of het hen hier aanstaat of niet. Zo ja, dan moeten zij ook alles aanvaarden. Zo nee, dan staat het hen vrij om terug te keren naar hun eigen land. Het grote probleem van het inburgeringsdecreet is dat het te weinig eisen stelt aan nieuwkomers. Iemand als Jahjah beantwoordt perfect aan die eisen, maar wil voorts niets met ons te maken hebben. Dat kan voor ons niet door de beugel.

dwars 2004 betekent ook Europese verkiezingen. Premier Verhofstadt wil Turkije vrijwaren van moslimfundamentalisme door het in de EU op te nemen. Het Vlaams Blok blijft zich ondanks dat argument van de premier verzetten tegen deze toetreding.

VERREYKEN Europa is een zeer invloedrijk continent wat betreft economie en financiën. Het is van het grootste belang dat wij op dat vlak in Europa de beste relaties onderhouden met belangrijke landen zoals Rusland, Israël, maar uiteraard ook met de Noord-Afrikaanse landen en Turkije. We moeten met hen proberen samen te werken en in het geval van Turkije, waar men toch probeert de seculiere staat overeind te houden, ook trachten het land uit de ban van moslimfundamentalisme te

houden. Daarom hoeven zij nog niet tot de EU toe te treden. De EU moet voor ons gebaseerd blijven op het gegeven, dat men Europeaan moet zijn om erbij te horen. Europa is gebouwd op een gemeenschappelijk fundament van geschiedenis, cultuur en godsdienst. Ik

zie niet in hoe men dan een land als Turkije, dat er een totaal andere culturele achtergrond op na houdt, in dit geheel gaat inpassen. Wat ons betreft kan Turkije om

die reden niet tot de EU toetreden, hoewel we toch naar een goede verstandhouding met dat land moeten streven.

dwars U blijft het Vlaams parlement afschilderen als "een marionettenparlement zonder strijd lust". Van een Vlaams nationale partij hadden we verwacht dat ze dit orgaan iets meer zou waarderen.

VERREYKEN Het Vlaams parlement is voor ons een essentieel onderdeel in een evolutie naar Vlaamse onafhankelijkheid. Dit parlement is daadwerkelijk de vertegenwoordiging van het ganse Vlaamse volk. Wij vinden dat de Vlaamse volksvertegenwoordiging zich daar meer bewust van moet zijn. Nu wordt het Vlaams parlement door de traditionele partijen meer beschouwd als de B-ploeg. Wij zien het Vlaams parlement als het belangrijkste orgaan in dit land, dat eventueel moet durven ingaan tegen de koers van het federale parlement.

*Tomas Verachtert
m.m.v. Matthias Debruyne
foto's Mieke Hoing*

“Diegenen die blijik geven zich niet te willen aanpassen zoals Abou Jahjah kunnen maar best terugkeren naar hun land van herkomst.”

Vertellingen van 't Stad

Vanaf heden wederom in uw maandblad: de glorie van Antwerpen. Een bloemlezing van haar meest heroïsche en tot de verbeelding sprekende verhalen en vertellingen. Laten we beginnen waar dat hoort: bij het begin. Het ontstaan van Antwerpen door de pen van Floris Prims, voormalig stadsarchivaris.

W e hebben schoon uit te leggen van waar de naam Antwerpen komt naar oudheid-en taalkunde,- al die geleerdheid weegt niet op tegen de overtuigende, fascinerende macht van het Brabobeeld op de Grootte Markt. Geen enkel Antwerpsche bezienswaardigheid heeft meer aantrekking zoo voor groote menschen als kinderen, als die fantastische schepping. En een gids voor de stad moet eerst en vooral die voorstelling weten te verduidelijken. Geen enkele uitleg omtrent een en ander in onze stad wordt door de toeristen

We hebben dus wel een Romein voor ons, Salvius of Silvius Brabo, die het gewonnen heeft op Druwoen of Druon Antigoon.

meer gevraagd en meer gegeerd dan die van de wonderfontein. En ga nu maar eens beluisteren wat onze gidsen daarover vertellen: Antwerpen beteekent handwerpen; eenmaal zat hier een reus op den oever van de Schelde, die tol eischte en de weigerigen de hand afkapte; dan kwam de Romeinsche ridder Brabo, die hem overwon en op zijn beurt hem de

hand afsneed en in de Schelde wierp; daar ziet ge hem, en daaronder ligt Druwoen Antigoon de reus.

Een onderwijzer zal het evenzoo uitleggen, maar er aan toevoegen: Wel te verstaan, dat is allemaal legende. Hetgeen niet belet dat het Antwerpen-handwerpen er in is, en wordt megedragen.

Maar hoe is er die legende gekomen?

Vooreerst weze opgemerkt dat men goed doen zal van de Brabo-fontein naar den put van Quinten Matsys te wandelen op de Handschoenmarkt. Boven op den putkuip staat ook

een Brabo, en wel een die veel dichter bij de legende staat dan de naakte springer van Jef Lambeaux. De beeldhouwer van de *folle chanson*, den *faune mordue*, de *Passions humaines*, kon zich zoo min om de legende als om de geschiedenis bekommeren, en daarom moest het daarboven een naakten man worden. Op de putkuip integendeel is het een

geharnast ridder, die op de borst den adelaar voert van het Roomsche Rijk, zoals ook in zijn pennoen.

We hebben dus wel een Romein voor ons, Salvius of Silvius Brabo, die het gewonnen heeft op Druwoen of Druon Antigoon.

En hoe zit die legende nu ineem?

We hebben er een typisch geval aan van legendengroei. Het is een huis met drie verdiepingen. Het opperste en jongste is dit van *Antwerpen-Handwerpen*. Het verdiep daaronder is dit van Brabo-Brabant: en het derde en oudste is dit van den *Zwaanridder*. En de verdiepen zijn niet van elkaar te scheiden; ze zijn het eene boven het andere geconstrueerd geworden, zoodat ze elkaars substructie niet missen kunnen.

De *Zwaanridderssage* is waarschijnlijk van Lotharingischen oorsprong en dagteekent uit den eersten tijd van de kruistochten, uit het begin der XIIde eeuw. Oudere grondslagen willen we daarom echter niet loochenen. De sage zoals zij zich den gezegden tijd voordoet, wil den wonderen oorsprong doen kennen van Godfried van Bouillon.

De fee Elixie heeft zes zonen en een dochter, allen geboren met een gouden ketting om den hals, bij welk verlies de kinderen in zwanen veranderen zullen. Al de knapen veranderen veranderen in zwanen en worden door hun zuster opgevoed. Vijf krijgen hun ketting terug en komen tot menschenlijke gedaante weder. De zesde, die zwaan blijft, hecht zich aan

een zijner broeders en zal hem overal volgen. Het is Helias de Zwaanridder. Op den rijksdag te Nijmegen voor keizer

Otto is de hertogin van Bouillon valschelijk van ontrouw beschuldigd en niemand treedt er voor in het krijt, tot daar een boot verschijnt, getrokken door een zwaan: daar stapte de Zwaanridder uit, die de hertogin redt en haar dochter Clarisse huwt. Uit dit huwelijk stamt Ida, die de vrouw wordt van Eustaas van Boulogne en de moeder van Godfried van Bouillon, den hertog van Lotharingen.

Jacob van Maerlant, rond 1290, en Jan Boendale, te Antwerpen, rond 1316, hebben vinnig met die "geveinsde logenen ende truffen" gespot:

Noch wijf noch man, als ik 't vernam en was ooit zwaan, waar hij af kwam, al is 't dat zich de Brabantsche heeren roemen dat zij van de zwane zijn gekomen. (Maerlant)

Van Brabo of van Antwerpen is er nog geen spraak.

Over hen leest u meer volgende keer, wanneer Floris Prims verder vertelt uit zijn *Littekens van Antwerpen* (De Sikkels: Antwerpen, 1954). De illustratie hierachter is van de hand van Frans De Groodt.

Geselecteerd door Mati & Waldo

Het bestaan is geslepen en het museum bestaat

Het leven is de vulling van een potlood, waarvan de atomen ietwat steviger aan elkaar hangen. Het leven is de volle 10 waard op de hardheidsschaal van Mohs. Daar moeten die afstammelingen van de arme Zuid-Afrikaanse boeren, De Beers

genaamd, ongetwijfeld van overtuigd zijn. De naam van het wereldwijd grootste diamantconcern is immers het enige wat de nakomelingen rest sinds ene Cecil Roots ging lopen met de eigenlijke business.

Men kan toch spreken van een zakelijk gebeuren als blijkt dat het als business as usual wordt beschouwd Bill Clinton uit te nodigen om een woordje te doen voor de 18 karaats ogen van de dia-monde. Mister former president komt dan ook niet voor een smaragd en een saffier zijn kop laten zien op het feestdisje van de Antwerpse Hoge Raad voor de Diamant. Reken maar dat hij niet kwam vertellen over de pitjes van de peulvrucht van de Johannesbroodboom. Dat hun gewicht van ongeveer 0,2 gram

in Byzantium reeds werd gebruikt als gewichtseenheid voor edelstenen en 1 karaat vertegenwoordigt, zal bij hem evenmin zijn opgekomen.

Gewroet in de waspan

Om je ruwe kennis van diamant bij te slijpen, kan je je beter naar het Diamantmuseum naast de Zoo begeven. Op interactieve wijze kom je er te weten dat 'berooide gelukzoekers' - oftewel beschonken studenten - op handen en voeten op strand gingen zoeken naar de edelste der stenen, en dit tot 20 meter onder de zeespiegel, tot 200 meter in zee, achter dijken van 20 meter dik. De lange levensloop van de begeerde briljant die te koop wordt aangeboden in de stationsbuurt, wordt uit de

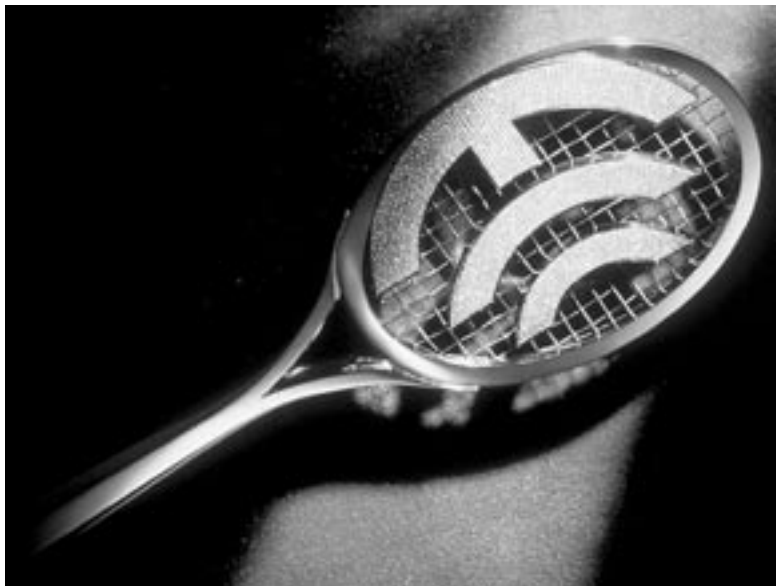
doeken gedaan. Van het gewroet in de waspan tot het live slijpen. Zelfs het mysterie 'Diamonds are a girls best friend' wordt verklaard. Zijn meisjes niet het hardste materiaal, de beste thermische geleider en zijn ze niet lipofiel? Dit mysterie biedt bijgevolg ook de mogelijkheid de dames onder de loupe te nemen en de pareltjes te sorteren op basis van de 4 C's: carat, cut, clarity en colour. Indien nodig kan tevens worden geciteerd op nutswaarde, voor de industriële diamant althans. Voor alle duidelijkheid: onder nutswaarde verstaat men in deze een goede vorm met scherpe kantjes. Trouwens, 'Antwerp cut' is sowieso een summum standaard.

Emeraude, ovaal of markies

Die overtuiging was Ivan Lendl ook toegedaan toen hij in 1985 voor de derde keer in 5 jaar het ECC-toernooi won. Sindsdien heeft hij nooit meer mineraal supplementen moeten slikken. Dat racket bezet met \$1000.000 van het zwaarste mineraal heeft wel volstaan als ultiem supplement rechtstreeks uit de afgekoelde kernen van de oude

continenten. Laat dit een bewijs zijn dat het afremmen van de lichtsnelheid en het verstrooien, weerkaatsen en breken van het licht niet alleen ebbhouden berinnen het hoofd op hol brengt. Weet ook goed dat de hoeken waarin de facetten tegenover elkaar staan er weinig toe doen. Emeraude, ovaal of markies, het is het gebaar dat doortelt wanneer de juffertjes het presentje rond hun ranke hals hangen of over hun porseleinen vinger schuiven. Die hersenspinsels spelen je door het hoofd als je voor de pronkramen van de voorstelling van de Art Déco-sierraden blijft kleven. Deze pareltjes van edelstenen hebben hoegenaamd geen roze lichtje nodig om hun verleidelijkheid te accentueren.

Wetende dat zo een schaars materiaal in Antwerpen waarlijk een economie, beurs inclus, doet draaien, is het geoorloofd te stellen dat de titel van de expositie "diamant, realiteit en passie" perfect gezaagd, gekleefd, gesneden en geslepen is.

Thomas Vanhees
foto Diamantmuseum

23

dwars

Het Andere Kaffee

Antwerpen en de noodzaak van de bruine kroeg

Een stad zonder cafés is geen stad. Het is een lege huls van beton en staal zonder ziel, een plek waar mensen gaan om droomloos te slapen. Een Café geeft een verzameling huizen en flats een epicentrum. Het zijn ontmoetingsplaatsen; vriendschappen ontstaan er, gedijen er en vergaan er soms zelfs. Cafés zijn net zo noodzakelijk als dure culturele instellingen. Waar zou je anders na de film of de tentoonstelling naartoe moeten om nog eens goed na te kaarten?

Hier in Antwerpen kunnen we niet klagen. Een rivier, een kathedraal en een verzameling cafés van de meest uiteenlopende soorten. Van hoogstaande bistro over *tearoom* naar studentenkroegen en terug. Als universitair kennen wij natuurlijk vooral die laatste soort. Het is waar wij samenkomen en waar we in verschillende stadia van *zattigheid* meelallen met de cantor. Maar er is een bepaald type cafeetje dat een beetje in de verdrukking dreigt te komen door al die studentenlol. De Bruine Kroeg.

Het begrip *broan café* is moeilijk te definiëren, maar je weet meteen wanneer je er een binnenstapt. En net dat binnenstappen in onbekende rare kroegen lijken wij studenten verleerd te hebben. Dus gaan wij aan de alarmbel hangen. Wij zijn namelijk stuk voor stuk op een bijzondere manier begaan met de Antwerpse bruine kroegen. We komen

er graag of we hebben vreemde affecties voor dronken mensen die beweren dat ze de Beatles nog mee hebben gesticht ('Geft de Georg er nog ene Mark, sebiet begint em wer over de Stones') Zo gingen we onbevreesd op reportage (alles voor de lezer) en doorstonden koffie met gruis en

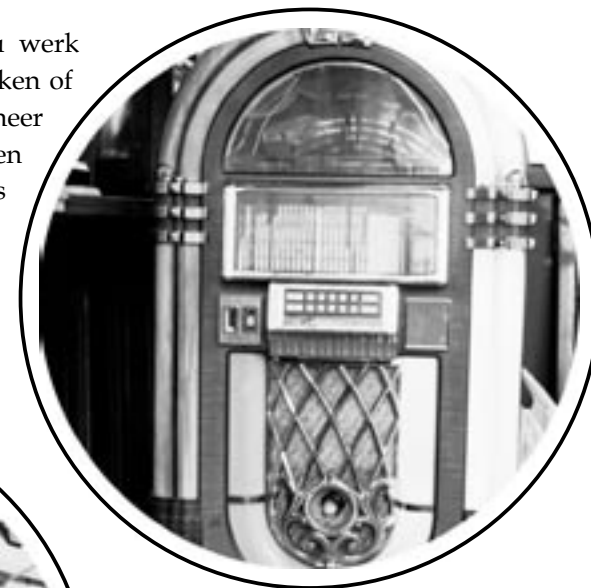
Tournées Generales om een nóg beter inzicht in de Bruine Kroeg te krijgen. En

als u nu denkt dat wij onverbeterlijke tooghangers zijn die niet weten wat werken is hebt u het mis. Wij werken ... in Bruine Cafés. Zo kunnen we het fenomeen zelfs van twee kanten belichten. Van 'Voor' en 'Achter' de Toog. Een belangrijk verschil, aangezien de barman nuchter is. Meestal toch.

We hopen dat het lezen van onze ervaringen u nieuwsgierig maakt zodat u zelf op een koude namiddag *de Pelikaan* binnenstapt in plaats van *de Muze* (de koffie is er trouwens beter).

Zodat u de volgende keer dat u werk zoekt eens in *Den Babylon* gaat kijken of er geen tap-plaatsje vrij is. Zodat meer mensen van deze schitterende keten kunnen gaan genieten en kennis maken met een van de speciaalste en leukste kanten van onze écht mooie stad.

Thomas Liekens

Foto's werden genomen van:
Café Beveren, Vlasmarkt 2
Café Pelikaan, Melkmarkt 14
Plansjee, Wolstraat 46
Den Billenkletser, Hoogstraat 22

foto's Mieke Hoing

Waar gangsters en opoes nog samen walsen

We kennen allemaal de rumoerige studentencafés waar schuins kijkende harlekijnen in presidiumlinten baldadig pinten achterover kappen, en ieder van ons heeft op een verdrongen blauwe maandag al eens een gewaagde, avant-gardistische versie van *Bohemian Rhapsody* ten beste gebracht in een karaoketent aan de Grote Markt. We weten allemaal hoe we stijlvol mee moeten knikken met bebopsolo's in rokerige jazzkroegen, en zijn op de hoogte van de meest blitse moves en pepdrankjes in de nouveau-chic-designer-lounge (nu en dan ook wel eens verkeerdelijk voor alternatief aangezien) dansgelegenheden op het Zuid.

Maar wat weten we eigenlijk van de bruine cafés van 't stad, die donkere keten die zelden of nooit door een jong, enthousiast en trendy cliënteel worden aangedaan, maar bevolkt worden door stug voor zich uit starende eenzaten, eeuwige drinkers en dobbelaars, mislukte schrijvers en randfiguren van allerlei slag. De legendarische, ondertussen al jaren opgedoekte *Double Trouble* zal sommigen onder u ongetwijfeld in herkenning doen grijnzen – misschien hebt u er wel eens coke gesnoven op het toilet of uw roes op de grond uitgeslapen – maar dat was dan ook een van de beruchtste Antwerpse cafés, eentje dat tot ver buiten de bruine regionen van 't stad bekend was.

Er zijn echter ook etablissementen als *den Babylon, De Kat, De Pelikaan, Café Jozef* (waar gangsters en opoes nog samen walsen) en *In de stad Aalst*, beter gekend als 'den Olst'. Deze kroegen zijn weliswaar erg divers van klandizie en atmosfeer, maar delen allemaal hetzelfde kenmerk: ze gaan niet mee met de bruisende *flow* van jonge feestgangers. Bijna dagelijks lopen we er voorbij, maar we voelen ons nooit geroepen om een stapje binnen te wagen en voor de verandering eens een pint mét kraag te bestellen. Niet dat de bruine cafés en hun dito klanten reikhalzend uitkijken naar het evangelische lawaai van een stel TD-gangers, maar ze vormen wel het ideale groezelige decor voor een gezellig nachtje roezen met uw meest uitgelezen

drinkebroers. U kunt er de gezelligste fransen tegen het lijf lopen en, indien u zelf voldoende beneveld bent, naar de meest fascinerende redevoeringen en vertelsels luisteren. Soms moet u weliswaar tegen uw zin platitudes uitwisselen met al te melancholieke zatladders en uit volle borst "I was born under a wand'ring star..." meezingen, maar u gaat in ieder geval een eigenaardige nacht tegemoet. Romantici kunnen er altijd terecht om een traantje weg te pinken in de bijna verloren volkse sfeer, of om getormenteerde gedichten neer te pennen over verloederde flipperkasten en gebarsten glazen. Drinkt u graag eenzaam en alleen, dan bent u in de bruine kroeg meer dan welkom. Men zal u begrijpen en, eerlijk, geen studentenliederen in uw oor komen brullen. Voor astmatici zijn de bruine cafés spijtig genoeg af te raden. De gemiddelde bruine klant is geen gezondheidsfreak die, wanneer hij 's ochtends de deur van zijn kroeg achter zich dichtslaat, beslist om maar meteen aan zijn dagelijks rondje joggen te beginnen. Hij drinkt en rookt en doet dat deksels goed. Wat kan hem de wereldtitel honderd meter sprint schelen,

of een zitje in de directiezaal van ING? De extra propere vitamine C formules van Colgate en L'Oréal kunnen hem gestolen worden, hij geeft er niet om of liefde nu al dan niet een zuiver chemisch proces is, en hij hoopt dat er na dit leven geen ander meer komt, *begot*. Geen wonder, hoor ik al, dat men ons daar met geen stokken binnen krijgt.

Ik ben me er dan ook terdege van bewust dat dit stukje geen uitgelezen publiciteit is voor de bruine staminees. De student zal er geen TD's, cantussen of topless dienststers aantreffen, geen gratis vaten en uitbundig vertier, geen lekkere wijven op de toog. Hoogstens een stel zatte zotten met waterige oogjes, kwijlend op hun baarden, die hevig gesticulerend pleidooien voor de mensheid houden, de fascistenvloeken en de communisten bespotten, of die, met de armen op tafel gekruist, diep in hun glas staren en helemaal, helemaal niks zeggen.

"I was born under a wand'ring star..."

Geert Van der Hallen

Lachen en zwanzen in *Den Billenkletser*

Op een ietwat gure dinsdagnamiddag trek ik met pen, papier en een stevige fond (frietten met andalouse) in de maag op onderzoek naar een interessant volkscafé in het centrum van Antwerpen. Een typisch voorbeeld van zo'n bruin café is *Den Billenkletser* in de Hoogstraat.

Een typisch voorbeeld van zo'n bruin café is *Den Billenkletser* in de Hoogstraat. *Den Billenkletser* is waarschijnlijk een illustere onbekende onder de beruchte Antwerpse cafés (zoals er zijn *Den Engel*, *Café Jezus* of zelfs *Het Hemeltje*), maar het is klein, gezellig en goedkoop. Zodra je binnenkomt weet je dat je in een echte bruine kroeg bent beland: rood-wit betegelde vloeren (niet zo heel proper meer), ietwat vermolmd houten tafels en stoelen, de iets goedkopere schilderwerken tegen de muur en een geur van bier, koffie en sigaretten die halsstarrig weigert op te trekken. Maar het is vooral de toog die direct mijn aandacht trekt. De bovenkant is versierd met verschillende soorten maskers, allemaal bruin geverfd, zodat ze in het geheel opgaan. Temidden daarvan hangt een soort voorhistorische

tuba. Niet direct iets wat een ereplaats in het S.M.A.K. zou krijgen -hoewel, met Jan Hoet weet je nooit- maar het getuigt toch van een kroegbaas met smaak (op de schilderijen aan de muur na dan). Bijzonder komisch is de collage van krantenkoppen die net onder de maskers is opgehangen. Een kleine bloemlezing: "Hoera, we kunnen betalen!", "Vera doet het op het stort", "De kroegbaas is negentig", en daaronder "maar nog lang niet versleten". Ook de drankenkaart is het bestuderen waard: aspergejenver? Ik kom even in de verleiding, maar laat dan toch de kelk aan mij voorbij gaan (het is tenslotte nog maar middag) en bestel gewoon een pint. Maar dé bevestiging dat ik hier wel degelijk in een echte bruine kroeg zit, komt wanneer ik mijn glas bier voorgezet krijg. GOLDING CAMPINA! De meest zeldzame en ondergewaardeerde pils van de lage landen. Alleen daarvoor al zou je met plezier naar *Den Billenkletser* gaan.

Nadat ik mij mijn eerste slokken gerstenat voortreffelijk heb laten smaken, wordt mijn aandacht getrokken naar het gesprek dat zich tussen een klant en de cafébazin afspeelt. De man, verlepte vijftiger, vertelt zijn niet zo rooskleurige levensverhaal aan de dame achter de tapkast. Hij heeft heel zijn leven zwarte sneeuw gezien, een ongelukkig huwelijk gehad, en op

de koop toe is zijn dochter er nu met *ne Marokkaan* vandoor. "Ik zèn al iel men lèven ongelukkig geweest". De bazin draait ostentatief de muziek luider, zodat niet gans het café in de diepste krochten van 's mans ziel wordt meegesleurd. Gelukkig zit ik strategisch genoeg om te kunnen horen hoe zijn retorische uitspattingen hem meer en meer van zijn onderwerp doen afdwalen. Wanneer hij dat uiteindelijk doorheeft, is het spijtig genoeg al te laat: "Tiens, woar wazzek nà wer gebleve?". Beseffend dat hij het laatste kwartier heeft liggen zwammen als een dronkaard (wat hij absoluut nog niet was, hooguit wat... aangeschoten), biedt hij zijn excuses aan aan de man naast hem, waarop die laatste kurkdroog repliceert: "O, ge moet aa da ni aantrekke, ze. Bij mij is da 't iejn oor in en 't ander oor oat!". Ik moet heel hard mijn best doen om een lachkramp te onderdrukken. Plots doet onze babbelzieke tooghanger iets wat ik totaal niet van hem verwachtte: hij richt zich op en trekt aan de bel die boven de

toog hangt: Tournée Générale! De overige zeven klanten in het café feliciteren hem met zijn ondernemingsdrift, en bestellen prompt hun consumptie. Ik help mezelf aan nog een pintje (al het tweede dat ik zomaar van hem krijg). Ondertussen ben ik namelijk zelf met hem in gesprek verwickeld geraakt. Hij blijkt een zeer aangename en vlotte kerel te zijn; een echte *stadspoeper*. Alleen jammer dat zijn *stream of conciousness* wel heel rare kronkels vertoont: "Opgepast! Rijmen en dichten, zonder de mensen op te lichten; koffiebonen van Tsjernobyl, men smaakt toch niet het verschil!". Na enige tijd besluit ik om mijn schup af te kuisen, en reken af. Ik neem afscheid van mijn gespreksgenoot, en "in de hoop binnenkort mijn intrest te mogen berekenen" wenst hij mij een behouden thuiskomst toe. Een ogenblik later waggel ik weer door de stad, die opvallend wazig geworden is. Die *fond* mag volgende keer gerust wat dikker zijn!

Bart Van Put

Bekentenissen van een barman

Bruine kroegen allemaal goed en wel maar een ding is zeker: een kroeg kan niet zonder bier. En wie tapt dat bier? Juist: ik. Of daar is dan toch veel kans toe als je toevallig de Plansjee komt binnengestrompeld.

Waar dan vroeger die bekende zoete geur je tegemoet kwam en je hier en daar nog wat verdacht poeder kon wegvegen of -snuiven al naargelang je stemming, moet je het dezer dagen doen met een iets minder exotische tabaksgeur en als er al iets wit op de toog ligt zal het wel eerder Cif zijn dan wat anders. De *Plansjee* mag dan inderdaad wat aan pit verloren hebben met de jaren, het blijft nog altijd een gezellige keet met lekker bier, propere glazen, een toog die niet plakt en enkele van de meest *hardcore* bruine-kroeggangers van Antwerpen. We wijken echter af. Het ging hier dus over mij, de barman. De verschaffer van bier. De god van de drankzuchtige. Maar misschien vooral de biechtvader bij uitstek van de vele verscheidene klanten. Want in tegenstelling tot wat de meesten onder jullie waarschijnlijk denken, is dat de belangrijkste taak van de barman. Drank

schenken kan iedereen, waar het op aankomt is dat je een entertainer bent. Mensen zijn sociale wezens met de nood tot interactie en waar beter die te vinden dan bij de barman. Hopeloos gevangen achter zijn toog is ie zo goed als verplicht al jullie zieleroeselen te aanhoren. En jullie roeren wat af, hoor. Sterke verhalen a *volonté* en *trains of thought* die soms duidelijk een paar sporen verkeerd zitten. Maar via al die verhalen leer je je klanten ook beter kennen en banden ontstaan. Je wordt uitgenodigd op de meest bizarre feestjes en je ontmoet de vreemdste mensen. Saaie momenten worden een ding van het verleden als barman van een bruine kroeg. Tenzij je café leeg is natuurlijk.

Maar dat was gisteren zeker niet het geval. Helemaal versuft van een dagje op ons aller favoriete universiteit zet ik volledig uitgerend mijn fiets tegen de gevel van de *Plansjee*. Ik heb al betere beginnen

van een werknacht gekend. Eenmaal binnen echter begin ik geleidelijk aan in de stemming te komen. Bijna alle klanten zijn stamgasten en ik voel me onmiddellijk weer thuis. Dit is de plek "where everybody knows your name". Een klant komt binnen en begint bij een bolleke te vertellen over zijn levensfilosofie: hij is vegetariër, mediteert, doet aan yoga, allemaal om zo zuiver mogelijk te leven, fysiek zowel als mentaal. Hij is zen. Verre zij het van mij om dit tegen te spreken natuurlijk, maar als diezelfde klant dan even later halstarrig blijft beweren dat hij al betaald heeft, moet ik toch wel zijn niveau van zen-zijn vriendelijk in vraag stellen. Miraculeus genoeg komt de man dan plots tot inzicht waarop hij betaalt. Hopelijk wordt zijn vergissing niet meegerekend op Boeddhas karmalistje. De avond verloopt verder vrij rustig. Er komen nog enkele Amerikanen binnen die me vertellen dat zij nooit met muntstukken betalen maar altijd met briefjes. Muntstukken gooien ze thuis in een potje om te sparen. Aangezien ze hier geen eigen potje hebben, gooien ze hun

kleingeld dan maar in dat van mij. *K'ching!* Best wel toffe mannen die Amerikanen. Rond half drie zitten er enkel nog vaste klanten en kan de deur op de grendel. We pakken er allemaal nog eentje, hier en daar wordt de tabak ingewisseld voor wat steviger spul en ik kan ondertussen rustig beginnen met afsluiten. Wat later staan we allemaal buiten en trek ik de sleutel uit het slot. De nacht is nog jong, dit is het moment waarop het pas interessant wordt in Antwerpen. Op naar de volgende bruine kroeg dus, nu is het mijn beurt.

Dennis Van Tilborg

Al lezend door de buik van de stad met prof. em. Jacques Claes

Van steden en mensen

Stel je eens voor, ... je bent een oude man geworden; Oud van jaren welteverstaan. Je hele leven was je academicus, hoewel eigenlijk maar gewoon hoogleraar in pakweg de psychologie aan de universiteit van Antwerpen, maar dat mag nu niet meer, want het pensioen is aangebroken. Antwerpen blijft liggen waar het ligt, de Schelde stroomt verder naar de zee, maar de deuren van de universiteit worden onherroepelijk gesloten. Wat doe je dan? Het overkwam Jacques Claes en hij schreef een boek ... *van mensen en steden*.

Met enige schroom ga ik op zoek ga naar de juiste woorden om dit pittoreske boekje te omschrijven. Het is namelijk een heel intiem werkje geworden, vol knipogen en verwijzingen, ontboezemingen, humor en fijne taalspelletjes. Je leert er de mens Claes (ik zou al bijna Jacques zeggen) mee kennen als liefhebber van steden, van de stad, van 'het stad'.

Die verfijnde speelsheid die zo eigen is aan dit boek begint al nog voor je de kaft opendoet. Als illustratie werd namelijk een kleurige antieke stadskartaal van Antwerpen gekozen waarop, net na de laatste letter van de boektitel, jawel, het oude Hof van Liere, inmiddels het kloppende hart van de UA staat. Een knipoog naar een vorig leven?

En ook de tekst zelf is een strak gestructureerd maar speels

uitgewerkt geheel. Een deeltje over de stad die ruimte toont (richting, boven en onder, open en gesloten) krijgt als tegenhanger de stad die tijd meldt (ritme, tijdperken en toekomst). Telkens komen in korte gestileerde tekstjes, het lijken wel cursiefjes, typische aspecten van het stadsleven aan bod. Op onverwachte plaatsen duiken

filosofische beschouwingen op over mens en samenleving die stralen van

eenvoud en verfijnde ironie. En tenslotte is het boek doorspekt met zoveel verwijzingen naar concrete Antwerpse gebouwen, wijken of gebeurtenissen dat het boek even goed te gebruiken en veel beter te smaken valt dan de steriele gekloonde gidsen uit toeristenkiosken. Herhaaldelijk duiken overbekende Antwerpse

straten en monumenten op, worden even vanuit een onverwachte hoek belicht om afgelost te worden door alweer een groter en nieuwer beeld, straat, plein of gebouw. De onuitputtelijke rijkdom van Antwerpen wordt hier gebracht met de afstand van een echte filosoof maar ook met de warme betrokkenheid van een echte stadsmens.

“de stad is het geprivilegieerde oord , waar te zien is hoe de hoogzwangere werkelijkheid zich in telkens nieuwe barensweeën probeert te verlossen...”

‘Van mensen en steden’ is een spitsvondig boek geworden, ook letterlijk, een ode aan de spits van de kathedraal. Je voelt dat je een boek leest van een mens die over de stad nadenkt, maar ook méévoelt. Een man die hier eindeloze wandelingen heeft gedaan, alleen met zijn gedachten. Van kind tot emeritus was hij thuis in zijn stad, die hij door en door kent. En wanneer de auteur

soms wat te scherp wordt, wanneer je een mening niet kan delen of een wat al te vrije associatie niet meer volgen kan, toch blijf in je in iedere zin, in ieder woord de stad ruiken en proeven. Antwerpen wordt zo anders, hoger en lager, opener en geslotener, meer binnen en buiten de tijd.

Na het lezen van de laatste zin van dit kabbelend stukje fijne proza, waar staat : “de stad is het geprivilegieerde oord , waar te zien is hoe de hoogzwangere werkelijkheid zich in telkens nieuwe barensweeën probeert te verlossen...”, ja ..., dan heb je als lezer alleen maar amen te zeggen. En met een warm gevoel stort je jezelf weer in de drukte van alledag.

Iedere student die in deze stad graag wil thuiskomen moet dit boek maar eens lezen.

Gert Van Langendonck
De auteur is verbonden aan
de pastorale dienst van de UA

dwars verloot drie exemplaren aan de winnaars van de puzzel (p 30).

Chicago, jazz, and liquor

Stel je voor: je bent student en je gaat graag naar musicals kijken. Omdat musicals veel geld kosten, en je net tot die bevolkingsgroep behoort die verondersteld wordt geen geld te hebben, zet je die hobby op een laag pitje. Maar dan krijg je in heel Antwerpen te lezen dat Chicago in volle West End-stijl naar België komt. Dit kan je natuurlijk niet aan je voorbij laten gaan. Je schraapt dan ook al je geld bij elkaar om aan de 56 euro te geraken die nodig is voor een plaatsje op één van de eerste rijen en spurt naar de Stadsschouwburg. Daar aangekomen gooi je je fiets tegen de muur en ga je naar de kassa, helemaal verregend, je haren

volledig in de war door de wind, een losse broek, slobbertrui en basketters aan. "Een ticket voor Chicago alstublieft, ergens vooraan." Repliceert de kassierster: "U bent student zeker?" "Euh, ja." "Dat dacht ik al. Als u een studentenkaart hebt, krijgt u 50 % korting als u uw ticket komt halen op de dag dat u de musical gaat bekijken.' Je hebt er geen idee van hoe euforisch deze woorden iemand kunnen maken...

Nog van 17 februari tot 7 maart in de Capitole te Gent

(af)

Wij vroegen aan honderd Vlamingen: waaraan denkt u als ik zeg "Suske & Wiske". En wat anders kon het antwoord zijn dan: aan alliteratie, Germaans rijm, stafrijm, beginrijm, of in de volksmond ook wel paranomeon. Want wat anders kan een beginnende lezer blijvend boeien, wat anders verricht slogan na slogan commerciële wonderen? En wat anders heeft de kracht om snorrende snorren, brullende bergen, adellijke arken en tedere Tronicas met elkaar te verbinden, dan het poëtische spel van klemtoon en rijm, dat reeds in ver vervlogen tijden de dichterlijke honger onzer voorvaderen

stilde? (We kunnen onze francofone medemens dan ook enkel benijden om zijn helden Bob & Bobette.) Herhalingen zijn immers niet altijd symptomen van inspiratieloosheid. Aan titels van menig stripalbum geven ze een extra dimensie. En 'ze bekken ook zo lekker'. Wat wil een auteur nog meer. Vraag het maar aan *Willy Vandersteen. Suske & Wiske, De Duistere Diamant, album 121.*

Mieke Hoing

De duistere diamant

Cultuur in hapklare brokjes

Onze stad is met haar vele culturen een walhalla voor dichters. Toch heeft één man het monopolie van stadsdichter. Hij mag jaarlijks een stapeltje gedichten bijeschrijven dat overal gepubliceerd wordt. Waarom krijgen anderen geen kans? Neem nu Bert Bevers, heeft u die naam ooit al gehoord? Is hij daarom slecht? Mag hij niet een keertje poëet van de stad spelen? Hij heeft

toch ook recht op meningsuiting, op publicatie? Hij kan vermoedelijk zijn mannetje

doen dan zijn middelmatige teksten voorlezen? Niet echt, maar die teksten leveren wel spektakel op. Lanoye huppelt met woorden en voeten over het podium en geeft zijn werk een levendigheid die het op papier mist. Gesp je vast voor een hobbelige kermiskoers door het Vlaamse land! Boer Leo, de koning van de 'Tapiplèn' in West-Europa, op het golfveld

Dichter bij de stad

staan naast Claus, Elsschot en de Coninck, alleen is hij niet bekend. In de gedichtenbundel 'Antwerpen - De stad in gedichten' zijn een aantal van zijn werken verschenen, net als die van enkele andere onbeminden. Omdat ze de moeite waard zijn. Omdat Antwerpen bij elke mens poëzie oproept. Daarom moet natuurlijk niet iedereen zijn ding gaan doen in een gedichtenbundel over onze stad. Vereisten zijn enig schrijftalent, en verbondenheid met Antwerpen. Ja zelfs betrokkenheid is noodzakelijk. Er zijn voldoende dichters die hieraan voldoen. Geef ze dan ook hun plaats.

(bb)

'Ga t tegenover een Waalse 'franskiljon'. Een d a t sm-homobar, ergens te lande. Liefde, dat is voor Getuigen van Jehova en arrogant kereltje heteroseksuelen! Een zelfmoordsuite de hele avond van bladgoud in de hoofdstad van het niets anders rijk voor een verbitterde kolonel die alles doen dan zijn had behálve een glorieus vaderland. Een middelmatige teksten voorlezen? Niet echt, maar die teksten leveren wel spektakel op. Lanoye huppelt met woorden en voeten over het podium en geeft zijn werk een levendigheid die het op papier mist. Gesp je vast voor een hobbelige kermiskoers door het Vlaamse land! Boer Leo, de koning van de 'Tapiplèn' in West-Europa, op het golfveld

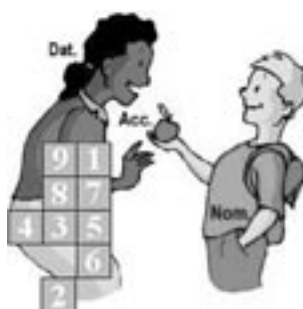
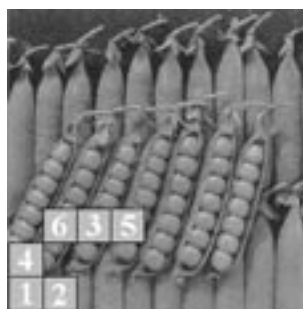
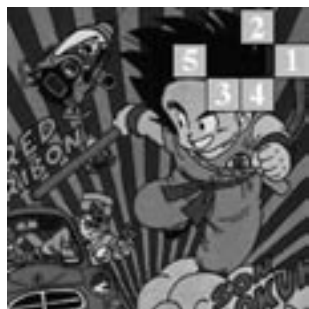
lijkwagen defileert door de lintbebouwing, de geest van de overledene groet de koterijen. De rondvliegende aardkluiten uit WO I vermengen met rode zaadklodders. Shellshock, ergernis en amusement verzekerd!
Veldslag voor een man alleen, Tom Lanoye, tot en met december op tournee in Vlaanderen.

(wdr)

Veldslag met een Mannetje 29

dwars

leef je uit in de pashokjes van plezier

Elk van de negen afbeeldingen bepaalt een woord. Dit woord past exact in het bijhorende puzzelstukje. Vul dat woord in, *maar doe dit volgens de cijfertjes*. De puzzelstukjes passen op hun beurt exact in het vierkantig rooster. Daarin vormen ze een vraag, en het antwoord daarop is exact wat wij zoeken.

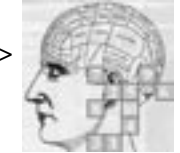
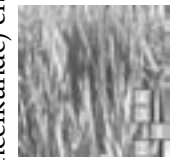
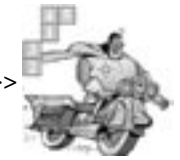

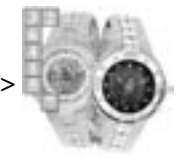
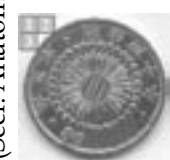

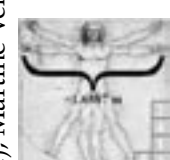

Stuur uw antwoord door naar dwaars@ua.ac.be, en als het juist is, komt uw naam in een pot terecht. Daaruit trekt een volstrekt onschuldige hand drie winnaars.

Natuurlijk hebben die winnaars prijs. Ditmaal drie exemplaren van het boek *Van mensen en steden* van Jacques Claes, om precies te zijn.

Oplossing dwars 13: Eric Van Looy

Hadden het juiste antwoord en winnen een cultuurcheque van 't Stad: Martine Verrelst (tweede lic. Toegpaste Wiskunde), Martine Verrelst (Secr. Anatomie & embryologie, Tandheelkunde) en Wim Konings (eerste kan. PSW).

D ₅	O ₅	O ₁	R ₉	W ₉	I ₁	E ₉
I ₅	S ₆	E ₆	R ₁	O ₁	N ₁	L ₁
A ₅	N ₆	G ₁	S ₂	E ₁	E ₇	N ₇
R ₅	O ₃	M ₃	A ₂	N ₁	V ₇	A ₈
N ₅	J ₃	E ₁	F ₁	G ₂	E ₇	E ₈
R ₃	A ₅	E ₄	R ₂	T ₄	S ₇	V ₈
E ₃	R ₄	F ₄	I ₄	L ₄	M ₈	D ₈

- 1 Frenologie >>
- << Gras 2
- 3 Jerom >>
- << Lifter 4
- 5 Rodania >>
- << Sen 6
- 7 Seven >>
- << Vadem 8
- 9 Wren >>

We zullen het allemaal geweten hebben: de Olympische Spelen moeten in 2016 naar Vlaanderen komen. En zelfs al zou de leuze 'citius, altius, fortius' elders weerklinken, dan nog zullen we die 'altius' gevoeld hebben. In de tweede Latijnse betekenis van het woord dan wel; niet hoger dus, maar dieper. Een uitgediepte financiële put, die wij -ja, wij tegen die tijd- met een blauwe belastingsverlaging (Hoger, Lager, betalen doen we toch) sportief weer mogen opvullen. Die stunt wordt spelenderwijze uitgebroed door een Limburgs minister. Nee, voor één keer heeft Steve er niets mee te maken. Denk ik. Deze heet Marino. Een naam als een niet zo heilige dwergstaat voor een bestuurder van een dwergstaat die geeneens een dwergstaat is. Meesterbrein achter 's mans droomproject -fase één: de boel toegewezen krijgen- is een vijftienvijftigjarige. Zo'n bengel krijgt zomaar alle middelen om uit zoeken of dromen geen bedrog zijn, en vervolgens, als hij niet wordt teruggefloten, de lakens en de poen uit te delen. Op je vijftienvijftigste moet je dromen, maar laat de leiding over aan iemand die al wel een scheerapparaat nodig heeft. Er is in héél België maar één supertalent dat nog aan de Vitabis zit en dat ik internationaal iets wil laten organiseren, met name Vincent Kompany de verdediging van de Sporting. Die jongen is zelfs nog maar zeventien, en moet daags na een match op het bal der kampioenen ook gewoon weer op de schoolbanken zitten. Nietwaar Frank Raes? Voor de rest zie ik die Olympische Spelen in Vlaanderen wel zitten. Weliswaar stelt zich daarbij het probleem dat die Spelen altijd door één stad georganiseerd worden.

Nu is Vlaanderen natuurlijk wel één groot boerendorp, maar Brussel en Gent lijken dan plots de grote kanshebbers. En wat is er mis met Antwerpen, vraag ik mij af? Is er in België één stad met meer internationale uitstraling? Laten we het daar over eens zijn. Historisch gezien ligt die Stad wel in Brabant, maar Brussel natuurlijk ook. Wat het Vlaams Blok in Antwerpen te zoeken heeft, is mij in dat opzicht trouwens een raadsel. Ga het over het water zoeken Mr. Dewinter, eigen volk eerst. En dat zijn in dit geval de Brabanders. Veel efficiënter dan zo'n cordon sanitaire zonder afvoer me dunkt. Vlaanderen en Dewinter buiten en de Zomerspelen binnen. Onze Sinjorenstad heeft alle troeven in handen. Eerst en vooral hebben we ervaring. In 1920 hebben wij de moderne Spelen zelfs mee hun huidige vorm gegeven: het motto en de vlag met de vijf ringen, alsook de Olympische eed en het lossen der postduiven tijdens de openingsceremonie. Bovendien hebben we ook de faciliteiten. Afgezien van een groots stadion. Misschien een uitgelezen kans voor 't Stad om den Bosuil met geld van de Vlaamse Gemeenschap en het IOC te laten heropbouwen. Sjut den X-side dan wel even buiten, want anders is het zo ook weer afgebroken. Wel hebben we een Stroom voor de roeiers. Het valt alleen te hopen dat de bootjes tegen 2016 nog tussen al die vissen kunnen laveren, nu 't Scheld ook terug levende wezens meevoert. De eerste leefbare radioactieve plek ter wereld. We zijn er fier op, op onze Stroom. Daarnaast

hebben we een berg van een zwembad, dat er in de zomer anders toch maar verweesd bijligt. Als de Sinjoren bij warm weer toch ieder jaar naar Sint-Anneke Plage moet omdat zijn Olympisch bad nog maar eens aangepast dient te worden aan de eisen van één of andere plonsbond, is het misschien niet zo gek de Wezenberg ook eens voor een Olympisch doel te gebruiken. Paardrijden kunnen we ook al zonder meerkost organiseren: hindernissen en struikelblokjes genoeg in't Stad. Verspringen? Ook geen probleem. Zandbakken te over. En voor de drieduizend meter steepje kunnen we van dezelfde fantastische infrastructuur gebruik maken: als het eens wat regent lopen alle rioolputjes toch over en al die andere putjes vol. Maar, niets waar we al zo goed op voorbereid zijn als het mountainbiken. Op den Boulevard -of de Leien voor de niet-geïntegreerden onder u- zou zelfs Filip Meirhaeghe zijn tanden stukbijten. Geen nood, afgaande op de decennia die dergelijke bouwprojecten in Antwerpen normaal duren (en de twee man en één graafmachine die er momenteel aan het werk zijn) ligt dit loodzware parcours er tegen 2016 nog wel. Waarschijnlijk zelfs in ongeveer d e z e l f d e staat. Net als de noodbrug overigens. Die laatste is natuurlijk een certitude. Democratie en stadsbeeld vergaan, Spelen zullen komen en Spelen zullen gaan, maar de ijzeren noodbrug zal altijd blijven staan. Als ze er binnen twaalf jaar nog niet uit zichzelf bij gaan liggen is welteverstaan.

Moest er tenslotte nog nood zijn aan een Olympisch dorp, zal de UA graag een bouwswel in het zakje doen. Op Campus Drie Eiken zullen na de verhuus wel enkele gebouwen leeg komen te staan. Een aantal deelnemers zou zich ook meteen thuis voelen in de rimboe daar. De honderd meter sprint zullen er echter nooit kunnen plaatsvinden. Daar heb je een rechte weg voor nodig, en die hebben ze in Wilrijk nu net niet. Zoals ze zoveel meer niet hebben. De architect van UIA-dienst dacht waarschijnlijk dat studenten niets anders deden dan studeren en hun fysieke conditie daar zeer onder te lijden had. De verschillende blokken bijvoorbeeld in een sterroorm rond 't Kaf leggen, was te gemakkelijk. Elk gebouw zou natuurlijk wel snel bereikbaar geweest zijn en het had ook architecturaal nog tot iets kunnen leiden. De man had duidelijk die visie niet. Noch een andere. Het zou me niet verbazen, moest hij later nog architect van de Stad Antwerpen geworden zijn. Daar kennen ze ook wat van visieloze plannetjes. Als ze al mikken, schieten ze er nog hopeloos naast. Dat 't Stad dus maar gauw zorgt dat ze de hoofvogel afschiet en de rest, als daar zijn het Dubbel Trap schieten en het 10 meter kleiduiven schieten, aan de professionals overlaat. Antwerpen is m.a.w. de facto het perfecte stalleke om de OS onder te brengen. Hij zal zich thuisvoelen bij de ezels op de Grote Markt. Meeendoen is belangrijker dan winnen, maar breng ons toch die Blijde Boodschap: een speels kindeke zal worden geboren. Brood en de Spelen met ons, en een goede examenperiode en een mooie Kerst met u.

De OS bij de ezels in een Antwerps stalleke

Le Métèque

Avec ma gueule de métèque, de juif errant, de pâtre grec

Et mes cheveux aux quatre vents

Avec mes yeux tout délavés, qui me donnent l'air de rêver

Moi qui ne rêve

plus souvent

Avec mes mains de maraudeur, de musicien et de rôdeur

Qui ont pillé tant de jardins

Avec ma bouche qui a bu, qui a embrassé et mordu

Sans jamais assouvir sa faim

Avec ma gueule de métèque, de juif errant, de pâtre grec

De voleur et de

vagabond

Avec ma peau qui s'est frottée au soleil de tous les étés

Et tout ce qui portait jupon

Avec mon coeur qui a su faire souffrir autant qu'il a souffert

Sans pour cela faire d'histoire

Avec mon âme qui n'a plus la moindre chance de salut

Pour

éviter le purgatoire

Avec ma gueule de métèque, de juif errant, de pâtre grec

Et mes cheveux aux quatre vents

Je viendrai ma

douce captive,

mon âme soeur,

ma source vive

Je viendrai

boire tes vingt

ans

Et je serai

prince de sang,

rêveur, ou bien

adolescent

Comme il

te plaira de

choisir

Et nous ferons de chaque jour, tout une éternité d'amour

Que nous vivrons à en mourir

Et nous ferons de chaque jour, tout une éternité d'amour

Que nous vivrons à en mourir.

foto's AMOZ